

ΑΓΙΑ ΖΩΝΗ

ΤΕΥΧΟΣ 14

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2009

Θεοτόκε ἀειπάρθενε τῶν ἀνθρώπων ἡ σκέπη,
Ἐσθῆτα καί Ζώνην τοῦ ἀχράντου σου Σώματος,
κραταιάν τῇ Πόλει σου περιβολήν ἐδωρήσω, τῷ
ἀσπόρῳ τόκῳ σου ἄφθαρτα διαμείναντα· ἐπὶ σοί
γάρ καί φύσις καινοτομεῖται καί χρόνος, Διό
δυσωποῦμέν σε· εἰρήνην τῇ πολιτείᾳ σου δώρησαι,
καί ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τό μέγα ἔλεος.

Ἡ Θεοτόκος

Ἀγίου Σιλουανοῦ τοῦ Ἀθωνίτου.

Ὄταν ἡ ψυχὴ κατέχεται ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, τότε, ὦ, πῶς εἶναι ὅλα εὐχάριστα, ἀγαπημένα καὶ χαρούμενα. Αὕτῃ ἡ ἀγάπη ὅμως συνεπάγεται θλίψη· κι ὅσο βαθύτερη εἶναι ἡ ἀγάπη, τόσο μεγαλύτερη εἶναι κι ἡ θλίψη.

Ἡ Θεοτόκος δὲν ἀμάρτησε ποτέ, οὔτε κἄν μέ τό λογισμό, καί δὲν ἔχασε ποτέ τὴ Χάρη, ἀλλὰ κι Αὕτῃ εἶχε μεγάλες θλίψεις. Ὄταν στεκόταν δίπλα στό Σταυρό, τότε ἦταν ἡ θλίψη Τῆς ἀπέραντη σάν τὸν ὠκεανό κι οἱ πόνοι τῆς ψυχῆς Τῆς ἦταν ἀσύγκριτα μεγαλύτεροι ἀπὸ τὸν πόνο τοῦ Ἀδάμ μετὰ τὴν ἔξωση ἀπὸ τὸν Παράδεισο, γιατί κι ἡ ἀγάπη Τῆς ἦταν ἀσύγκριτα μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Ἀδάμ στὸν Παράδεισο. Κι ἂν ἐπέζησε, ἐπέζησε μόνο μέ τὴ Θεία δύναμη, μέ τὴν ἐνίσχυση τοῦ Κυρίου, γιατί ἦταν θέλημά Του νά δῇ τὴν Ἀνάστασιν κι ὕστερα, μετὰ τὴν Ἀνάληψή Του, νά παραμείνῃ παρηγοριά καὶ χαρὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ τοῦ νέου χριστιανικοῦ λαοῦ.

Ἐμεῖς δὲν φτάνουμε στὴν πληρότητα τῆς ἀγάπης τῆς Θεοτόκου, καί γι' αὐτό δὲν μπορούμε νά ἐννοήσωμε πλήρως τό βάθος τῆς θλίψεώς Τῆς. Ἡ ἀγάπη Τῆς ἦταν τέλεια. Ἀγαποῦσε ἅπειρα τό Θεό καὶ Υἱό Τῆς, ἀλλ' ἀγαποῦσε καὶ τό λαό μέ μεγάλη ἀγάπην. Καί τί αἰσθανόταν τάχα, ὅταν ἐκεῖνοι, πού τόσο πολὺ ἀγαποῦσε ἡ Ἰδία καὶ πού τόσο πολὺ ποθοῦσε τὴ σωτηρίαν τους, σταύρωναν τὸν ἀγαπημένο Υἱό Τῆς;

Αὐτό δὲν μπορούμε νά τό συλλάβωμε, γιατί ἡ ἀγάπη μας γιὰ τό Θεό καὶ τοὺς ἀνθρώπους εἶναι λίγη. Κι ὅμως ἡ ἀγάπη τῆς Παναγίας ὑπῆρξε ἀπέραντη καὶ ἀκατάληπτη,

ἔτσι ἀπέραντος ἦταν κι ὁ πόνος Τῆς πού παραμένει ἀκατάληπτος γιὰ μᾶς.

Ἀσπιλε Παρθένε Θεοτόκε, πές σ' ἐμᾶς τὰ παιδιὰ Σου, πῶς ἀγαποῦσες τὸν Υἱό Σου καὶ Θεό, ὅταν ζοῦσες στή γῆ; Πῶς χαίροταν τό πνεῦμα Σου γιὰ τό Θεό καὶ Σωτῆρα Σου; Πῶς ἀντίκρυζες τὴν ὁμορφιά τοῦ προσώπου Του; Πῶς σκεφτόσουν ὅτι Αὐτός εἶναι Ἐκεῖνος, πού Τόν διακονοῦν μέ φόβο καὶ ἀγάπην ὅλες οἱ Δυνάμεις τῶν οὐρανῶν;

Πές μας, τί ἐνοιωθε ἡ ψυχὴ Σου, ὅταν κρατοῦσες στὰ χέρια Σου τό Θαυμαστό Νήπιο; Πῶς τό ἀνέτρεφες; Πῶς πονοῦσε ἡ ψυχὴ Σου, ὅταν μαζί μέ τὸν Ἰωσήφ Τόν ἀναζητοῦσες τρεῖς μέρες στὴν Ἱερουσαλήμ; Ποιὰν ἀγωνία ἔζησες, ὅταν ὁ Κύριος παραδόθηκε στὴν σταύρωση καὶ πέθανε στό Σταυρό; Πές μας, ποιὰ χαρὰ αἰσθάνθηκες γιὰ τὴν Ἀνάστασιν ἢ πῶς σπαρταροῦσε ἡ ψυχὴ Σου ἀπὸ τὸν πόθο τοῦ Κυρίου μετὰ τὴν Ἀνάληψιν; Οἱ ψυχές μας λαχταροῦν νά γνωρίσουν τὴ ζωὴ Σου μέ τὸν Κύριο στή γῆ· ἀλλὰ Σύ δὲν εὐδόκησες νά τὰ παραδώσῃς ὅλ' αὐτὰ στή Γραφή, ἀλλὰ σκέπασες τό μυστήριό Σου μέ σιγή. Πολλὰ θαύματα καὶ ἐλέη εἶδα ἀπὸ τὸν Κύριο καὶ τὴ Θεοτόκο, ἀλλὰ μοῦ εἶναι τελείως ἀδύνατο ν' ἀνταποδώσω κάπως αὐτὴ τὴν ἀγάπην.

Τί ν' ἀνταποδώσω ἐγὼ στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, πού δὲν μέ περιφρόνησε ἐνῶ ἤμουν βυθισμένος στὴν ἁμαρτία, ἀλλὰ μ' ἐπισκέφθηκε σπλαγχνικά καὶ μέ συνέτισε; Δέν Τὴν εἶδα, ἀλλὰ τό Ἅγιο Πνεῦμα μοῦ ἔδωσε νά Τὴν ἀναγνωρίσω ἀπὸ τὰ γεμάτα χάρη λόγια Τῆς καὶ τό πνεῦμα μου χαίρεται κι ἡ ψυχὴ μου παρασύρεται τόσο ἀπὸ τὴν ἀγάπην πρὸς Αὐτόν,

ὥστε καί μόνη ἡ ἐπίκληση τοῦ ὀνόματός Της γλυκαίνει τήν καρδιά μου.

Ὅταν ἤμουν νεαρός ὑποτακτικός, προσευχόμουν μιά φορά μπροστά στήν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος καί μπῆκε τότε στήν καρδιά μου ἡ προσευχή τοῦ Ἰησοῦ κι ἄρχισε ἀπό μόνη της νά προφέρεται ἐκεῖ.

Μιά ἄλλη φορά ἄκουγα στήν ἐκκλησία τήν ἀνάγνωση τῶν προφητειῶν τοῦ Ἡσαΐα, καί στίς λέξεις «Λούσασθε καί καθαροί γίνεσθε» (Ἡσ. α' 16) σκέφτηκα: «Μήπως ἡ Παναγία ἁμάρτησε ποτέ, ἔστω καί μέ τό λογισμό;». Καί, ὦ τοῦ θαύματος! Μέσα στήν καρδιά μου μιά φωνή ἐνωμένη μέ τήν προσευχή πρόφερε ρητῶς: «Ἡ Θεοτόκος ποτέ δέν ἁμάρτησε, οὔτε κἄν μέ τήν σκέψη». Ἔτσι τό Ἅγιο Πνεῦμα μαρτυροῦσε στήν καρδιά μου γιά τήν ἀγνότητά Της.

Ἐν τούτοις κατά τόν ἐπίγειο βίο Της δέν εἶχε ἀκόμα τήν πληρότητα τῆς γνώσεως καί ὑπέπεσε σ' ὀρισμένα ἀναμάρτητα λάθη ἀτέλειας. Αὐτό φαίνεται ἀπό τό Εὐαγγέλιο· ὅταν ἐπέστρεφε ἀπό τήν Ἱερουσαλήμ, δέν ἔξερε ποῦ εἶναι ὁ Υἱός Της καί Τόν ἀναζητοῦσε τρεῖς μέρες μέ τόν Ἰωσήφ (Λουκ. β' 44-46).

Ἡ ψυχή μου γεμίζει ἀπό φόβο καί τρόμο, ὅταν ἀναλογίζωμαι τή δόξα τῆς Θεομήτορος. Εἶναι ἐνδεής ὁ νοῦς μου καί φτωχή κι ἀδύναμη ἡ καρδιά μου, ἀλλά ἡ ψυχή μου χαίρεται καί παρασύρομαι στό νά γράφω ἔστω καί λίγα λόγια γι' Αὐτόν. Ἡ ψυχή μου φοβᾶται νά τό ἀποτολμήσῃ, ἀλλά ἡ ἀγάπη μέ πιέζει νά μὴν κρύψω τίς εὐεργεσίες τῆς εὐσπλαγχνίας Της. Ἡ Θεοτόκος δέν παρέδωσε στή Γραφή οὔτε τίς σκέψεις Της οὔτε τήν ἀγάπη Της γιά τόν Υἱό καί Θεό Της οὔτε τίς θλίψεις τῆς ψυχῆς Της, κατά τήν ὥρα τῆς σταυρώσεως, γιατί οὔτε καί τότε θά μπορούσαμε νά τά συλλάβουμε. Ἡ ἀγάπη Της γιά τό Θεό ἦταν ἰσχυρότερη καί φλογερότερη ἀπό τήν ἀγάπη τῶν Χερουβείμ καί τῶν Σεραφεὶμ κι ὅλες οἱ Δυνάμεις τῶν Ἀγγέλων καί Ἀρχαγγέλων ἐκπλήσσονται μ' Αὐτήν.

Παρ' ὅλο ὅμως πού ἡ ζωὴ τῆς Θεοτόκου σκεπαζόταν, θά λέγαμε, ἀπό τήν ἁγία σιγή, ὁ Κύριος ὅμως φανέρωσε στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας πῶς ἡ Παναγία μας ἀγκαλιάζει μέ τήν ἀγάπη Της ὅλο τόν κόσμο καί βλέπει μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα ὅλους τούς λαούς τῆς γῆς καί, ὅπως καί ὁ Υἱός Της, ἔτσι κι Ἐκείνη σπλαγχνίζεται καί ἐλεεῖ τούς πάντες. Ὡ, καί νά γνωρίζαμε πόσο ἀγαπᾷ ἡ Παναγία ὅλους, ὅσους τηροῦν τίς ἐντολές τοῦ Χριστοῦ, καί πόσο λυπᾶται καί στενοχωριέται γιά κείνους πού δέν μετανοοῦν! Αὐτό τό δοκίμασα μέ τήν πείρα μου.

Δέν φεύδομαι, λέω τήν ἀλήθεια ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πῶς γνωρίζω πνευματικά τήν Ἀχραντη Παρθένο. Δέν Τήν εἶδα, ἀλλά τό Ἅγιο Πνεῦμα μοῦ ἔδωσε νά γνωρίσω Αὐτόν καί τήν ἀγάπη Της γιά μᾶς. Χωρίς τήν εὐσπλαγχνία Της ἡ ψυχὴ θά εἶχε χαθῇ ἀπό πολύν καιρό. Ἐκείνη ὅμως εὐδόκησε νά μ' ἐπισκεφθῇ καί νά μέ νοθετήσῃ, γιά νά μὴν ἁμαρτάνω. Μοῦ εἶπε: «Δέν μ' ἀρέσει νά βλέπω τά ἔργα σου». Τά λόγια Της ἦταν εὐχάριστα, ἥρεμα, μέ πραότητα καί συγκίνησαν τήν ψυχή. Πέρασαν πάνω ἀπό σαράντα χρόνια, μά ἡ ψυχὴ μου δέν μπορεῖ νά λησμονήσῃ ἐκείνη τή γλυκεῖα φωνή καί δέν ξέρω πῶς νά εὐχαριστήσω τήν ἀγαθὴ καί σπλαγχνική Μητέρα τοῦ Θεοῦ.

Ἀληθινά, Αὐτὴ εἶναι ἡ βοήθειά μας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καί μόνο τ' ὄνομά Της χαροποιεῖ τήν ψυχή. Ἀλλά κι ὅλος ὁ οὐρανός κι ὅλη ἡ γῆ χαίρονται μέ τήν ἀγάπη Της.

Ἀξιοθαύμαστο κι ἀκατανόητο πράγμα. Ζῇ στοὺς οὐρανούς καί βλέπει ἀδιάκοπα τήν δόξα τοῦ Θεοῦ, ἀλλά δέν λησμονεῖ κι ἐμᾶς τούς φτωχοὺς κι ἀγκαλιάζει μέ τήν εὐσπλαγχνία Της ὅλη τή γῆ κι ὅλους τούς λαούς. Κι Αὐτὴ τήν Ἀχραντη Μητέρα Του ὁ Κύριος τήν ἔδωσε σ' ἐμᾶς. Αὐτὴ εἶναι ἡ χαρὰ καί ἡ ἐλπίδα μας. Αὐτὴ εἶναι ἡ πνευματικὴ μας Μητέρα καί βρίσκεται κοντά μας κατὰ τή φύση σάν ἄνθρωπος καί κάθε χριστιανικὴ ψυχὴ ἐλκύεται ἀπὸ τήν ἀγάπη πρὸς Αὐτήν.

Ὁ Μήνας τῆς Παναγίας

π. Ἐμμανουήλ Ν. Νιράκη

Μήνας τῆς Παναγίας μας, καὶ ὄχι ἄδικα, ἔχει χαρακτηριθεῖ ὁ Αὐγούστος, ἀφοῦ ἀπ' τὴν ἀρχὴ μέχρι τὸ τέλος εἶναι ἀφιερωμένος στὸ γλυκύτατο πρόσωπό της. Ἐπὶ δεκαπέντε μέρες κάθε βράδυ σ' ὅλους τοὺς ναοὺς τῆς χριστιανοσύνης ἀκούγεται ὁ ὑπέροχος παρακλητικὸς κανόνας, ἓνα μοναδικὸ σ' ὁμορφιὰ ποίημα, ἀφιερωμένο ἐξ' ὁλοκλήρου στὴν Παναγία μας.

Τὸ Πάσχα τοῦ καλοκαιριοῦ ὅπως ἔχει ὀνομασθεῖ ἡ ἐορτὴ τῆς Κοιμήσεως, εἶναι μία ἀπὸ τίς μεγαλύτερες ἐορτὲς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Χιλιάδες ἄνθρωποι, ἀπὸ κάθε γωνιὰ τῆς Ἑλλάδος συρρέουν στοὺς ναοὺς ποὺ εἶναι ἀφιερωμένοι στὴν μνήμη της, γιὰ νὰ ἀκουμπήσουν πάνω της τὴν ἀγωνία τους, τὸν καημὸ τους καὶ τὰ προβλήματατά τους. Ξέρουν πολὺ καλὰ ὅτι μόνο αὕτὴ μπορεῖ νὰ τοὺς ἀκούσει, μόνο αὕτὴ μπορεῖ νὰ δώσει ἀνακούφιση, μόνο αὕτὴ μπορεῖ νὰ παρηγορήσει κατὰ τρόπο μοναδικὸ καὶ ἀνεπανάληπτο. Ἔτσι ὅπως μόνο μία Μητέρα γνωρίζει.

Καὶ δὲν εἶναι τυχαῖο ποὺ ἡ μέρα τῆς Κοίμησης τῆς Παναγίας μας, εἶναι ἡμέρα χαρᾶς, ἐλπίδας καὶ αἰσιοδοξίας. Ὁ θάνατός της δὲν εἶναι ρήξη μὲ τὴ ζωὴ ἀλλὰ ἔνωση μὲ τὴ Ζωή. Δὲν εἶναι λύπη ἀλλὰ χαρά. Γιατί ἐν τέλει δὲν εἶναι θάνατος ἀλλὰ Ζωή. Ἡ Ἐκκλησία μας ὑμνῶντας τὸ θάνατό της φάλλει: «Ἐν τῇ Κοιμήσει σου νέκρωσις ἀφθορος» ὑπενθυμίζοντας σὲ ὅλους μας ποὺ κοιτᾶμε μὲ ἀπορία τὸ νεκρὸ της σῶμα, ὅτι ὁ θάνατος δὲν ἰσχύει πλέον, ἔγινε πράξη ζωῆς γιατί αὐτὸς ποὺ ἀγαπᾷ τὸν Χριστὸ μέχρι τέλους γεύεται τὴν αἰώνια Ζωή, τὸν θρίαμβο τῆς Ζωῆς ποὺ μόνο Αὐτὸς μπορεῖ νὰ μᾶς δώσει. Γι' αὐτὸ κάθε φορὰ ποὺ στεκόμαστε μὲ εὐλάβεια μπροστὰ στὴν εἰκόνα της ἀντλοῦμε

δύναμη καὶ ἐλπίδα γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς.

Ποτὲ δὲν ἀπαιτεῖ τίποτε, ἐνῶ δέχεται τὰ πάντα. Δὲν ἐπιδιώκει τίποτε καὶ κατέχει τὰ πάντα. Στὴν ἀγία της μορφή καὶ στὸ πανάχραντο πρόσωπό της βρίσκουμε αὐτὰ ποὺ ἔχουν χαθεῖ ἀπ' τὸ γεμάτο ἐγωισμό καὶ κενοδοξία κόσμος μας: τὴν ταπείνωση, τὴν τρυφερότητα, τὴν φροντίδα, τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν ἀγάπη.

Ἐμεῖς τὴν ὀνομάζουμε Κυρία καὶ βασίλισσα τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς κι αὕτὴ ἀποκαλεῖ τὸν ἑαυτὸ της «δούλη τοῦ Κυρίου». Δὲν ἤρθε στὸ κόσμος οὔτε νὰ διδάξει, οὔτε νὰ ἀποδείξει τίποτε. Ἐξῆσε μὲ τόσο ταπείνωση ὥστε λίγα πράγματα γνωρίζουμε γιὰ τὴ ζωὴ της. Μέσα ἀπὸ τίς μεγάλες Θεομητορικὲς ἐορτὲς (ἡ γέννηση, τὰ εἰσόδια, ὁ εὐαγγελισμός, ἡ κοίμησις) ἀνακαλύπτουμε τὸ ἀληθινὸ νόημα καὶ τὴ θέση ποὺ κατέχει ἡ Παναγία μας στὴν Ἐκκλησία.

Στὴν οἰκονομία τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἶναι ὁ τέλειος ἄνθρωπος ποὺ ὑπακούει τυφλὰ στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ Θεοτόκος ὡς «δούλη Κυρίου» βρίσκεται στὸ κέντρο τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸν κόσμος, τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴ ζωὴ, ὡς ἔσχατος καρπὸς τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς ὑπακοῆς, γιατί χωρὶς αὐτὰ δὲν ὑπάρχει ἀληθινὴ κοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸ Θεό.

Εἶναι ἡ Θεοτόκος, αὕτὴ δηλαδὴ ποὺ γέννησε τὸ Θεό. Εἶναι ἀναπόσπαστο τμῆμα τῆς Χριστολογίας, γιὰ τὸ Θεὸ καὶ τὸν ἄνθρωπο. Εἶναι ἡ κατάλληλη ἐκφραση τοῦ μυστηρίου τῆς σαρκώσεως. Ὁ ρόλος της εἶναι καταλυτικὸς στὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Σωτῆρος. Βέβαια στὸ κέντρο τῆς πίστεώς μας στέκει ὁ Χριστός, ὅμως

παραδίπλα όλοι άτενίζουμε τήν άγία της μορφή ώς μητέρα του Θεού και όλων των χριστιανών. Διότι άν έμείς με τή χάρη τής υίοθεσίας είμαστε άδελφοί του Ίησου Χριστού και ό Ίησους όπως μάς λέγει ό άπ. Παύλος είναι «πρωτότοκος έν πολλοίς άδελφοίς» τότε και μείς είμαστε τέκνα τής Θεοτόκου. Ός μητέρα του Θεού έχει τόση χάρη όση πρέπει να έχει ή μητέρα άπ' τον Υιό. Άλλά και ώς μητέρα δίδει τόση χάρη στους χριστιανούς, όση πρέπει να δίδει ή Μητέρα προς τά παιδιά της.

Λαμβάνει λοιπόν άπειρη χάρη άπό τον Θεό - Υιό της και προσφέρει άπλόχερα στα τέκνα της άπειρη άγάπη. Να λοιπόν γιατί ή Παναγία μας είναι ένα πέλαγος χαρίτων. Να γιατί ή άγάπη της, ή τρυφερότητά της, ή συμπάθεια και ή έμπιστοσύνη της δεν στερεύουν ποτέ.

Άδελφοί μου, τουτες τίς μέρες ή Έκκλησία μας προβάλλει μία άλλη μεγάλη έορτή αφιερωμένη στην Παναγία μας. Είναι ή κατάθεση τής Τιμίας Ζώνη της, τήν

όποία πανηγυρίζει ό Ναός μας. Δεν άρκει να προσέλθουμε στο ναό και ν' ανάφομε ένα κερί. Ούτε βεβαίως να σταθοΰμε μπροστά στην εικόνα της και να αρχίσουμε να ζητάμε να ίκανοποιήσει τά αιτήματά μας. Χρέος μας είναι να ευαγγελιστοΰμε τήν Παρθένο, όπως ό άγγελος τής ήμέρας του Ευαγγελισμού. Και άφορα τον καθένα μας και όλους μαζί.

Είναι ό τέλειος άνθρωπος, γιατί είναι μοναδική ή σχέση της με τόν Θεό. Και όμως είναι μία άπό έμάς, είναι σαν έμάς. Η ζωή της είναι ανθρώπινη, δεν διαφέρει άπό τή δική μας. Στο πανάχραντο πρόσωπό της βρίσκεται ή λύση όλων των προβλημάτων που κάνουν τον άνθρωπο άπάνθρωπο. Μάς πρόσφερε τον Χριστό. Και Αυτός που παραμένει αιώνια Υιός της, μάς τήν προσφέρει σαν βεβαιότητα πως ό άνθρωπος είναι εικόνα τής άνέκφραστης όμορφιάς Του, άντικείμενο μιās αιώνιας άγάπης σε ένα αιώνιο βασίλειο άτελεΰτητης χαράς.

Χρόνια Πολλά και εύλογημένα.

Περὶ συγχωρήσεως

C.S. Lewis.

Στὴν ἐκκλησία -ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς ἐκκλησίας- λέμε πολλά πράγματα χωρὶς νὰ συνειδητοποιοῦμε τί λέμε. Πχ. στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως λέμε ὅτι πιστεύουμε στὴν «ἄφεση ἁμαρτιῶν». Τὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ ἐγὼ ἐπὶ χρόνια πρὶν ἀναρωτηθῶ γιατί ἄραγε αὐτὸ εἶχε μπεῖ στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως.

Ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται περιττό. «Ἄν κανεὶς εἶναι χριστιανός», σκέφτηκα, «καὶ βέβαια πιστεύει στὴ συγχώρηση τῶν ἁμαρτιῶν. Ἐννοεῖται!» Ἐκεῖνοι ὅμως ποὺ συνέταξαν τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως προφανῶς σκέφτηκαν ὅτι αὐτὸ ἦταν κομμάτι τῆς πίστεως μας ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ φέρνουμε στὴ μνήμη μας κάθε φορὰ ποὺ πηγαίνουμε στὴν ἐκκλησία. Καὶ ἔχω καὶ ἐγὼ ἀρχίσει νὰ συνειδητοποιῶ ὅτι εἶχαν δίκιο. Τὸ νὰ πιστεύεις στὴν συγχώρηση τῶν ἁμαρτιῶν δὲν εἶναι ἀκριβῶς τόσο εὐκόλο ὅσο νόμιζα. Τὸ νὰ πιστεύεις πραγματικὰ σ' αὐτὸ εἶναι κάτι πού, ἂν δὲν εἶσαι διαρκῶς σὲ ἐπιφυλακὴ, μπορεῖ εὐκόλα νὰ σοῦ διαφύγει.

Πιστεύουμε ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς συγχωρεῖ γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας. Πιστεύουμε ἐπίσης ὅτι τὸ κάνει ἐφόσον καὶ ἐμεῖς συγχωροῦμε τὶς ἁμαρτίες τῶν ἄλλων ἀπέναντί μας. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία γι' αὐτό. Τὸ λέει ἡ προσευχὴ τοῦ Χριστοῦ στὸν Οὐράνιο Πατέρα, τὸ «Πάτερ ἡμῶν». Τὸ τόνισε αὐτὸ ὁ Χριστός. Ἄν δὲν συγχωρεῖτε, δὲν θὰ συγχωρεθεῖτε. Κανένα ἄλλο κομμάτι τῆς διδασκαλίας Του δὲν εἶναι πιὸ ξεκάθαρο. Οὔτε καὶ ὑπάρχει καμιά ἐξαίρεση σ' αὐτό. Δὲν λέει νὰ συγχωροῦμε τὶς ἁμαρτίες τῶν ἄλλων ὅταν δὲν εἶναι τόσο ἀποκρουστικὲς ἢ ὅταν ὑπάρχουν σοβαρὲς δικαιολογίες γι' αὐτὲς ἢ κάτι τέτοιο. Πρέπει νὰ τὶς συγχωροῦμε ὅλες, ὅσοδήποτε ἀπαίσιες καὶ φρικτὲς κι ἂν εἶναι, ὅσοδήποτε

συχνὰ κι ἂν ἐπαναλαμβάνονται. Ἄν δὲν τὶς συγχωροῦμε, δὲν θὰ συγχωρηθεῖ καμιά ἀπὸ τὶς δικές μας.

Ἔχω τὴν ἐντύπωση ὅτι κάνουμε κάποιον λάθος καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴ συγχώρηση τῶν δικῶν μας ἁμαρτιῶν καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴ συγχώρηση ποὺ ὀφείλουμε νὰ δίνουμε στοὺς ἄλλους γιὰ τὶς ἁμαρτίες τους ἀπέναντί μας. Ἄς πάρουμε πρῶτα-πρῶτα τὸ θέμα τῆς συγχωρητικότητος τοῦ Θεοῦ ἀπέναντί μας. Βρίσκω πῶς, ὅταν νομίζω ὅτι ζητῶ ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ μὲ συγχωρήσει, στὴν πραγματικότητά καὶ αὐτὸ γίνεται ἀρκετὰ συχνὰ ἂν δὲν εἶμαι πολὺ προσεκτικὸς-αὐτὸ ποὺ ζητῶ ἀπὸ τὸν Θεὸ εἶναι κάτι τὸ τελείως διαφορετικόν. Δὲν τοῦ ζητῶ νὰ μὲ συγχωρήσει, ἀλλὰ νὰ δικαιολογήσει τὴν ἁμαρτίά μου. Ὑπάρχει ὅμως τεράστια διαφορὰ μεταξύ τοῦ συγχωρῶ καὶ τοῦ δικαιολογῶ. Ἡ συγχώρηση ἐννοεῖ τὸ ἐξῆς:

«Ναί, τὸ ἔχεις κάνει αὐτὸ ἀλλὰ δέχομαι τὴ μετάνοιά σου. Ποτὲ δὲν θὰ σοῦ τὸ φυλάξω στὸ μέλλον καὶ θὰ εἶναι ὅλα μεταξύ μας τὸ ἴδιο ἀκριβῶς ὅπως καὶ πρὶν».

Τὸ «δικαιολογῶ» ὅμως σημαίνει κάτι τὸ τελείως διαφορετικόν. Σημαίνει: «Βλέπω ὅτι δὲν μποροῦσες νὰ κάνεις ἄλλιῶς ἢ βλέπω ὅτι δὲν τὸ ἠθελες. Πραγματικὰ δὲν φταῖς». Ἀλλά, ἂν πραγματικὰ δὲν φταῖς, τότε δὲν ὑπάρχει καὶ λόγος νὰ ὑπάρξει συγχώρηση. Ὑπ' αὐτὴ τὴν ἔννοια ἡ «συγχώρηση» καὶ ἡ «δικαιολόγηση» εἶναι σχεδὸν τελείως ἀντιφατικὲς ἔννοιες.

Φυσικά, σὲ πολλὲς περιπτώσεις-εἴτε μεταξύ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου εἴτε ἀνθρώπων μεταξύ τους- ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχει καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο. Ἐνα

τμήμα από κείνο που αρχικά φαινόταν να είναι άμαρτία καταλήγει να είναι κάτι για το οποίο δεν εϋθύνεται κανείς, όποτε δικαιολογείται. Και συγχωρείται το τμήμα που παραμένει άμαρτία. Άν κανείς είχε μία τέλεια δικαιολογία, τότε δεν θα υπήρχε λόγος να υπάρξει συγχώρηση. Άν χρειάζεται να συγχωρηθεί ή όλη πράξη, τότε δεν υπήρχε δικαιολογία γι' αυτήν. Το πρόβλημα είναι ότι εκείνο που λέμε «Ζητώ τη συγχώρηση του Θεού» πολύ συχνά συμβαίνει να είναι «Ζητώ από το Θεό να δεχτεί τις δικαιολογίες μου». Εκείνο που μάς οδηγεί σ' αυτό το σφάλμα είναι ότι μαζί με την άμαρτία, συνήθως, υπάρχει και κάποια δικαιολογία, υπάρχουν κάποια ελαφρυντικά.

Είμαστε τόσο άνυπόμονοι να τὰ επισημάνουμε αυτά στο Θεό-άλλα και στον έαυτό μας- που τείνουμε να ξεχάσουμε ποιο είναι το πραγματικά σπουδαίο ζήτημα, δηλαδή εκείνο το κομμάτι που δεν καλύπτεται από δικαιολογίες, το κομμάτι που είναι άδικαιολόγητο, καίτοι όχι και αδύνατο να συγχωρηθεί. Άν το ξεχάσουμε αυτό, θα μείνουμε με την έντυπωση ότι έχουμε μετανοήσει και συγχωρηθεί, ενώ αυτό που έχει γίνει στην ουσία είναι ότι άπλά έχουμε μείνει οί ίδιοι ικανοποιημένοι από τις δικαιολογίες μας. Μπορεί μάλιστα οί δικαιολογίες μας να είναι πολύ άτυχείς, γιατί έχουμε την τάση να ικανοποιούμαστε εύκολα από τὰ λεγόμενα περι του έαυτού μας.

Ύπάρχουν δύο ειδών φάρμακα γι' αυτό τον κίνδυνο. Το ένα είναι να θυμόμαστε ότι ο Θεός ξέρει όλες τις πραγματικές δικαιολογίες

πολύ καλύτερα από μάς. Άν, πράγματι, υπάρχουν ελαφρυντικά, δεν υπάρχει περίπτωση να μην τὰ λάβει υπόψη του ο Θεός. Εκείνος θα ξέρει και πολλές δικαιολογίες που έμεϊς δεν τις είχαμε καν σκεφτεί και, κατά συνέπεια, κάποιες ταπεινές ψυχές, μετά το θάνατό τους, θα βρεθούν έμπρός στην εύχάριστη έκπληξη ότι σέ όρισμένες περιπτώσεις είχαν άμαρτήσει πολύ λιγότερο άπ' ότι οί ίδιες νόμιζαν. Ότι πραγματικές

δικαιολογίες υπάρχουν, ο Θεός θα τις βρει. Εκείνο όμως που έμεϊς πρέπει να φέρουμε ενώπιόν Του είναι το κομμάτι της πράξης που δεν είναι επιδεκτικό δικαιολόγησης: την άμαρτία. Άπλά χάνουμε τον καιρό μας μιλώντας για όλα όσα, κατά την γνώμη μας, μπορούν να δικαιολογηθούν.

Όταν πᾶς σ' ένα γιατρό, του δείχνεις το μέρος του σώματός σου που πάσχει- π.χ. ένα σπασμένο χέρι- θα

ήταν χαμένος χρόνος να κάτσεις να του εξηγείς ότι τὰ πόδια και τὰ μάτια κι ο λαϊμός σου δεν έχουν κανένα πρόβλημα. Μπορεί να κάνεις λάθος ως προς αυτό και, εν πάση περιπτώσει, αν πραγματικά δεν έχουν πρόβλημα, αυτό θα το δει ο γιατρός.

Το δεύτερο φάρμακο είναι τὸν να πιστεύουμε πραγματικά και άληθινά στη συγχώρηση τών άμαρτιών. Ένα μεγάλο ποσοστό του άγχους μας να βρούμε δικαιολογίες είναι επειδή δεν πιστεύουμε στ' άλήθεια στη συγχώρηση, ότι δηλαδή ο Θεός θα μάς ξαναδεχτεί και αυτό όχι μόνο αν βρεθεί κάποιου είδους δικαιολογία για μάς. Γιατί κάτι τέτοιο έπ' ούδενι λόγω θα ήταν συγχώρηση! Πραγματική συγχώρηση

σημαίνει να κοιτάς την άμαρτία στα μάτια, εκείνο δηλαδή το κομμάτι της άμαρτίας που έχει μείνει άκάλυπτο από δικαιολογίες- αφού έχουν πιὰ εξαντληθεί όλες οι δικαιολογίες-και να τή δεῖς σὲ ὅλη της τῇ φρικαλεότητα, βρωμιά, τρομερότητα καὶ κακία, βλέποντας ὅμως ἐπίσης καὶ τὸ ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει πλήρως συμφιλιωθεί μὲ τὸν ἄνθρωπο ποὺ τὴ διέπραξε!

Ὅταν τώρα περνᾶμε στὸ θέμα τῆς δικῆς μας συγχώρησης ἄλλων αὐτὸ εἶναι κάτι ποὺ ἐν μέρει εἶναι τὸ ἴδιο καὶ ἐν μέρει διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ προηγούμενο. Εἶναι τὸ ἴδιο γιατί καὶ σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση ἡ συγχώρηση δὲν εἶναι ταυτόσημη μὲ τὴ δικαιολόγηση.

Πολλοὶ ἄνθρωποι δὲν τὸ γνωρίζουν αὐτό. Νομίζουν ὅτι, ἂν τοὺς ζητήσεις νὰ συγχωρήσουν κάποιον ποὺ τοὺς ἀπάτησε ἢ τοὺς φέρθηκε κατεξουσιαστικά εἶναι σὰν νὰ τοὺς ζητᾷς νὰ δεχτοῦν ὅτι στὴν πραγματικότητα δὲν ἔγινε ἀπάτη ἢ κατεξουσίαση εἰς βάρος τους. Ἄν ὅμως ἔτσι εἶχαν τὰ πράγματα, τότε δὲν θὰ ὑπῆρχε τίποτε ποὺ νὰ χρειάζεται νὰ συγχωρηθεῖ. Ἐξακολουθοῦν νὰ ἐπαναλαμβάνουν, «ἀλλὰ σοῦ ἐξηγῶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς παρέβη μία πολὺ σοβαρὴ ὑπόσχεση». Ἀκριβῶς ἔτσι εἶναι! Καὶ αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ συγχωρήσεις. (Σημειωτέον ὅτι αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ πιστέφεις τὴν ἐπόμενη ὑπόσχεση αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Σημαίνει ὅμως ὅτι πρέπει πάση θυσίᾳ νὰ ἐξαλείφεις ἀπὸ τὴν καρδιά σου κάθε γεύση ἀγανάκτησης, κάθε ἐπιθυμία νὰ τὸν ὑποβιβάσεις ἢ νὰ τὸν πληγώσεις ἢ νὰ τοῦ ἀνταποδώσεις τὸ κακό).

Ἡ διαφορὰ ἀνάμεσα σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση καὶ στὴν περίπτωση ποὺ ζητᾷς ἀπὸ τὸ Θεὸ νὰ σὲ συγχωρήσει ἐσένα εἶναι ἡ ἐξῆς: ὅταν πρόκειται γιὰ μᾶς τοὺς ἴδιους, πολὺ εὐκολὰ βρίσκουμε δικαιολογίες. Ὅταν πρόκειται γιὰ ἄλλους, δὲν δεχόμαστε εὐκολὰ τὶς δικαιολογίες. Ὅσον ἀφορᾷ τῇ δικῇ μου ἁμαρτία ἀπέναντι σὲ ἄλλους κατὰ πάσα πιθανότητα (καίτοι ὄχι βεβαιότητα) οἱ δικαιολογίες ποὺ προβάλλω εἶναι καὶ ἀντικειμενικά τόσο καλές ὅσο ἐγὼ νομίζω

ὅτι εἶναι. Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὶς ἁμαρτίες τῶν ἄλλων ἀπέναντί μου, κατὰ πάσα πιθανότητα (καίτοι ὄχι βεβαιότητα) οἱ δικαιολογίες εἶναι καλύτερες ἀπ' ὅτι νομίζω.

Πρέπει λοιπὸν κανεὶς νὰ ξεκινήσει δίνοντας προσοχὴ στὸ καθετὶ ποὺ μπορεῖ νὰ δείχνει ὅτι ὁ ἄλλος δὲν εἶναι καὶ τόσο ἔνοχος ὅσο νομίζαμε ὅτι εἶναι. Καὶ ἂν ὅμως ἀκόμα ἔχει ὅλο τὸ ἄδικο μὲ τὸ μέρος του, καὶ πάλι πρέπει νὰ τὸν συγχωρήσουμε. Ἀκόμα καὶ ἂν τὸ 99% τῆς ἐνοχῆς του καλύπτεται ἀπὸ πραγματικά πολὺ καλές δικαιολογίες, ἐμεῖς ἔχουμε νὰ κάνουμε μὲ τὸ ἐναπομένον 1% τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ συγχωρήσουμε. Τὸ νὰ παραβλέπει κανεὶς ἐκεῖνο ποὺ ὀφείλεται σὲ πολὺ καλές δικαιολογίες δὲν εἶναι χριστιανικὴ ἀγάπη. Εἶναι ἀπλὰ δικαιοσύνη. Τὸ νὰ εἶσαι ὅμως χριστιανὸς σημαίνει ὅτι συγχωρεῖς ἐκεῖνο ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ καλυφθεῖ ἀπὸ δικαιολογίες, γιατί ὁ Θεὸς ἔχει συγχωρήσει καὶ σ' ἐσένα ἐκεῖνο ποὺ δὲν καλύπτεται ἀπὸ δικαιολογίες.

Αὐτὸ εἶναι κάτι ποὺ εἶναι δύσκολο. Ἴσως δὲν εἶναι τόσο δύσκολο νὰ συγχωρήσει κανεὶς μία μοναδικὴ βαριὰ πράξη. Ἀλλὰ τὸ νὰ συγχωρεῖς τὶς ἀδιάκοπες προκλήσεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς-τὸ νὰ ἐξακολουθεῖς νὰ συγχωρεῖς τὴν αὐταρχικὴ πεθερά, τὸν κατεξουσιαστικὸ σύζυγο, τὴν γκρινιάρᾳ γυναῖκα, τὴν ἐγωιστικὴ κόρη, τὸ δόλιο γιὸ-ποιδὸς μπορεῖ νὰ τὸ κάνει; Νομίζω πὼς αὐτὸ εἶναι δυνατὸ μόνο ὅταν θυμόμαστε ποιὰ εἶναι ἡ θέση ποὺ ἔχουμε πάρει καὶ τί ἐννοοῦμε μ' αὐτὸ ποὺ λέμε στὶς προσευχὲς μας κάθε νύχτα, «συγχώρησέ μας τὶς ἁμαρτίες μας ὅπως κι ἐμεῖς συγχωροῦμε ὅσους ἔχουν ἁμαρτήσῃ ἀπέναντί μας». Ἡ συγχώρηση τοῦ Θεοῦ προσφέρεται ὑπ' αὐτοὺς καὶ μόνο τοὺς ὁρους. Τὸ νὰ ἀρνούμαστε νὰ τὸ κάνουμε εἶναι σὰν νὰ ἀρνούμαστε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἐπάνω μας. Στὸν κανόνα αὐτὸ δὲν ὑπάρχει οὔτε ἴχνος ἐξαίρεσης. Καὶ ὁ Θεὸς πάντα ἐννοεῖ αὐτὸ ποὺ λέει.

(Κείμενο ποὺ βρέθηκε στὰ κατάλοιπά του)

Δέσεις άμαρτωλού

Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου.

Ιησοῦ Χριστέ, τὸ καλὸ ὄνομα, ὃ γλυκασμός μου, ἡ ἐπιθυμία μου καὶ ἡ ἐλπίδα μου, σὺ ποὺ ἔγινες ἄνθρωπος γιὰ μᾶς καὶ τακτοποίησες τὰ πάντα μὲ σοφία γιὰ τὴ σωτηρία μας!

Σὲ δοξάζω, Κύριε Θεέ μου, μὲ ὅλη τὴν καρδιά μου. Γονατίζω μπροστά Σου μὲ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴ μου καὶ ἐξομολογοῦμαι τὶς ἁμαρτίες μου. Σκύφε καὶ σὺ καὶ ἄκουσε τὴ δέησή μου καὶ συγχώρησε τὴν ἀσέβειά μου.

Ἀμάρτησα, ἀνόμησα, ἐπλημμέλησα, παρώξυνα καὶ παραπικράνα Ἐσένα τὸν ἀγαθὸ μου Κύριο καὶ τροφέα καὶ προστάτη. Δὲν ὑπάρχει εἶδος κακίας ποὺ δὲν ἔκανα μὲ ἔργο καὶ μὲ λόγο, ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀγνοίᾳ καὶ μὲ ἐνθυμήσεις καὶ σκέψεις πονηρὲς πολὺ ἀμάρτησα. Καί, ὅσες φορὲς ὑποσχέθηκα νὰ μετανοήσω, ἄλλες τόσες ξανάκανα τὰ ἴδια.

Εἶναι πιὸ εὐκόλο νὰ μετρηθοῦν οἱ σταγόνες τῆς βροχῆς παρὰ οἱ ἁμαρτίες μου. Ἐφτασαν καὶ πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μου ἀκόμα! Γιατί ἀπὸ τὰ νιάτα μου καὶ μέχρι σήμερα ἀνοιξα τὶς πόρτες τῆς ψυχῆς μου στὶς ἄτοπες ἐπιθυμίες, δούλεψα στὶς ἄτακτες καὶ ἀχαλίνωτες ὁρμές, λέρωσα τὸν λευκὸ χιτῶνα τοῦ βαπτίσματος, μόλυνα τὸν ναὸ

τοῦ σώματός μου, καὶ βρώμισα τὴν ψυχὴ μου μὲ τὰ πάθη τῆς ἀτιμίας ποὺ διέπραξα.

Σὺ τὰ ξέρεις ὅλα. Τί νὰ τὰ λέω;

Ἡ καρδιά μου συντρίβεται καὶ ἡ ψυχὴ μου βουλιάζει μέσα στὴν ἀπορία, γιατί ἂν καὶ τόσα ἁμαρτήματα ἔκανα, οὔτε ἓνα μικρὸ ἔργο μετάνοιας δὲν παρουσίασα... Γιὰ αὐτὸ εἶναι ταραγμένη ἡ ψυχὴ μου, γεμάτη ὀδύνη καὶ κατῆφεια.... Παρὰ ταῦτα δὲν μπορῶ παρὰ νὰ ἐλπίζω στὴ σωτηρία μου... ἐλπίζοντας στὴν ἀγάπη σου.

Ἐλέησέ με, Θεέ μου, μὲ τὸ μέγα ἔλεός σου, γιατί σὲ Σένα πιστεύω... Συγχώρησέ με τὸν ἄχρεϊο καὶ ταπεινὸ.

Ἄκουσε τὴν προσευχὴ τοῦ ταπεινοῦ δούλου σου ... Σὰν ἄνθρωπος ἀμάρτησα. Ὡς Θεὸς συγχώρησέ με... γιὰ τὴν πολλή σου ἀγαθότητα καὶ τὴν ἀνέκφραστη εὐσπλαχνία καὶ φιλάνθρωπία, μὲ τὶς πρεσβεῖες τῆς πανενδόξου, πανυμνήτου, ὑπερευλογημένης καὶ κεχαριτωμένης, ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας...

Ἀμήν.

“ΑΓΙΑ ΖΩΝΗ”

Περιοδικὴ ἔκδοση Ι.Ν. Ἀγ.Ζώνης ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐκδότης: Ι.Ν. Ἀγ.Ζώνης • www.agiazoni.gr

Υπεύθυνος: Ἀρχιμ. Ἀνθιμος Ἡλιόπουλος

Ἀγίας Ζώνης 27Α, ΑΘΗΝΑ 11352 • τηλ.: 210 8674250

Αύγουστος 2009, Ἀριθ. Φυλ. 14

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ

Στοιχειοθεσία: "Ἀγία Ζώνη"

Τυπογραφικὴ Παραγωγή: ΛΥΧΝΙΑ, ΥΙΟΙ Θ. ΒΓΟΝΤΖΑ Α.Ε.

Ἀνδραβίδας 7, 13671 Χαμόμυλο ΑΧΑΡΝΩΝ • τηλ.: 210 3410436

Μένει μόνο ἡ προσευχή καὶ ἡ ἀγάπη

(Περὶ τοῦ ὁσίου Σιλουανοῦ τοῦ Ἀθωνίτου)

Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς (Ἐπισκόπου Ἀχρίδος).

Ὄταν κάποιος ἐπισκεφθῇ τὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ δῇ τοὺς ταπεινοὺς καλογήρους, μπορεῖ νὰ συλλογισθῇ καὶ νὰ σκεφθῇ ὅτι αὐτοὶ ζοῦν τεμπέλικη ζωὴ καὶ χωρὶς σκοπό. Αὐτὸ φαίνεται ἔτσι, ὅταν κάποιος βλέπει τὰ πράγματα ἐξωτερικά. Γιατί λίγοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ καταλάβουν τὸ φοβερὸ καὶ χωρὶς διακοπὴ πόλεμο ποὺ γίνεται μέσα στὶς ψυχὰς τῶν μοναχῶν.

Αὐτὸς ὁ πόλεμος εἶναι σχεδὸν ὑπερφυσικός, ἀόρατος καὶ (διεξάγεται) ὅχι μόνο ἐναντίον τῶν δαιμονικῶν δυνάμεων τῶν ἀρχόντων τοῦ σκότους, ἀλλὰ γιὰ τοὺς ἀρχάριους καὶ ἐναντίον τῆς σαρκός, δηλαδὴ κατὰ τῆς σαρκικῆς ἐπιθυμίας καὶ τῶν παθῶν.

Στὰ γραπτὰ του ὁ πατὴρ Σιλουανὸς περιγράφει πῶς αὐτὸς ὁ πόλεμος τὸν ἔφερε στὴν ἀπόγνωση καὶ σχεδὸν μέχρι τὴν αὐτοκτονία. Ἡ Παναγία Θεοτόκος φανερώθηκε σ' αὐτὸν ὅταν περνοῦσε τὸ δυσκολότερο πόλεμο κατὰ τῶν παθῶν καὶ τὸν ἀπεκάθηρε ἀπὸ τὶς ἀκαθαρσίες, τὶς σαρκικὰς ἐπιθυμίες καὶ τοὺς λογισμοὺς. Ὁ Χριστὸς φανερώθηκε σ' αὐτὸν καὶ τὸν ἐνδυνάμωσε, ὥστε νὰ νικήσῃ καὶ νὰ βασιλεύσῃ ἐπάνω στοὺς γήινους λογισμοὺς καὶ τὰ πονηρὰ πνεύματα. Καὶ ἔτσι ἀφοῦ πέρασε ἓνα τέταρτο αἰῶνος μὲ δυνατὸ καὶ κοπιαστικὸ πόλεμο, ἔφθασε στὴ νίκη. Ἐνῶ μέχρι τότε ἀναζητοῦσε τὸν Θεό, ἔφθασε στὴν θεογνωσία, καὶ ἀπὸ μαθητῆς, ἔγινε δάσκαλος.

Ὁ Γέροντας Σιλουανὸς ἦταν καὶ δικός μου δάσκαλος. Μιὰ φορὰ τὸν ρώτησα: «Πάτερ Σιλουανέ, μήπως αὐτὸς ὁ πολὺς κόσμος φέρνει ταραχὴ στὸν νοῦ σας καὶ στὴν προσευχή σας;

Δὲν θὰ ἦταν καλύτερα γιὰ σᾶς νὰ πᾶτε σ' ἓνα ἀσκητήριον στὰ Καρούλια καὶ ἐκεῖ νὰ ζῆτε μέσα στὴν εἰρήνῃ, ὅπως ὁ π. Ἀρτέμιος, ὁ π. Δωρόθεος καὶ ὁ π. Καλλίνικος; Εἴτε νὰ ζῆτε σ' ἓνα ἀπομονωμένο σπήλαιον, ὅπως ὁ π. Γοργόνιος;». «Ἐγὼ ζῶ στὸ σπήλαιον», μοῦ ἀπάντησε ὁ π. Σιλουανός. «Τὸ σῶμα μου εἶναι τὸ σπήλαιον τῆς ψυχῆς μου. Καὶ ἡ ψυχὴ μου εἶναι σπήλαιον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ ἐγὼ ἀγαπῶ τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν διακονῶ, χωρὶς νὰ βγαίνω ἀπὸ τὸ σπήλαιό μου».

Παρὰ τὴ προθυμία του νὰ διακονῇ τὸν κάθε ἓνα καὶ τὴν θαυμαστὴ μετριοφροσύνη καὶ τὴν πρόθυμη φιλοστοργία του, μιλοῦσε γιὰ τὸν Θεὸ μὲ ἐξαίρετο ἐνθουσιασμὸ καὶ μὲ τὴν παρρησία ποὺ θὰ μιλοῦσε κάποιος γιὰ ἓνα φίλο του: «Ἐγὼ γνωρίζω τὸν Θεό. Αὐτὸς εἶναι φιλόστοργος, ἀγαθός, ταχὺς εἰς βοήθειαν». Ὅταν τὰ ἔλεγε αὐτὰ ὁ Γέροντας, κάποιος μοναχός, ὁ π. Θεοφάνης, τὰ ἄκουγε μὲ φόβο καὶ σκεπτόταν ὅτι ὁ Σιλουανὸς εἶχε χάσει τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ. Ἀργότερα ὅμως, ὅταν διάβασε τὰ συγγράμματα τοῦ π. Σιλουανοῦ, ὁ π. Θεοφάνης ἄλλαξε γνώμη καὶ εἶπε: «Ὁ π. Σιλουανὸς προχώρησε καὶ ἔφθασε στὰ μέτρα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας».

Ἐγὼ νομίζω ὅτι τὰ κείμενα τοῦ πατρὸς Σιλουανοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ πάρουν θέσιν ἀνάμεσα στὰ βιβλία τῆς ψυχολογίας. Ἄν καὶ γιὰ κανένα ἄλλο λόγο, τουλάχιστον γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσουν ὅτι (ὁ συγγραφέας τους) ἦταν ἓνας πνευματικὸς πολεμιστῆς τοῦ 20ου αἰῶνος καὶ γιὰ νὰ ἐπικυρώσουν ὅσα ἐδίδαξαν καὶ ἔγραφαν δοξασμένοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας.

Ὑπάρχει καὶ κάτι καινούριο ἀνάμεσα στὶς διδασχὲς τοῦ πατρὸς Σιλουανοῦ: «Κράτα τὸν νοῦ σου στὸν Ἄδη καὶ μὴν ἀπελπίζεσαι». Ἐκφράζει (μὲ τὸ λόγο αὐτὸ) μία παρότρυνση καὶ ὑπόμνηση κατὰ τῆς μελαγχολίας καὶ τῆς ἀκηδίας. Ἐγὼ προσωπικὰ ποτὲ δὲν ἄκουσα τέτοια λόγια.

Σπουδαία εἶναι καὶ ἡ ἄλλη ἔκφρασις: «Ἡ ἀγάπη εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ τὴ γνώση (γνωσιολογία)». Αὐτὴ εἶναι ἡ καθημερινὴ καὶ θεμελιώδης διδασκαλία τοῦ ἁγίου Σιλουανοῦ.

Μὲ τὴν ἀγάπη του, ποὺ συνοδευόταν ἀπὸ τὴν μετὰ δακρύων προσευχή του, συγχωροῦσε τὶς ἁμαρτίες τῶν ἁμαρτωλῶν, στήριζε τοὺς ἀδυνάτους, διόρθωνε αὐτοὺς ποὺ ἔκαναν πονηρὰ ἔργα, θεράπευε τοὺς ἀρρώστους, εἰρήνευε τοὺς ἀνέμους. Στὸ μοναστήρι ἔκανε κοπιαστικὴ ἐργασία. Εἶχε τὴν ἀποθήκη μὲ τὰ βαριὰ ἀντικείμενα.

Κάποτε τοῦ εἶπα ὅτι οἱ Ρῶσοι μοναχοὶ βρίσκονταν σὲ μεγάλη ταραχή, λόγω τῆς τυραννίας τῶν μπολσεβίκων στὴν ρωσικὴ ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ. Τότε αὐτὸς ἀπήντησε: «Καὶ ἐγὼ στὴν ἀρχὴ εἶχα ταραχὴ γι' αὐτὸ τὸ θέμα. Μετὰ ὅμως ἀπὸ πολλὴ προσευχή μου ἦρθαν οἱ ἐξῆς λογισμοί: “Ὁ Κύριος ἀγαπᾷ ἀνέκφραστα ὅλους”. Ἐκεῖνος γνωρίζει τὰ σχέδια ὅλων καὶ τὸν καιρὸ τοῦ καθενός. Ὁ Κύριος ἐπέτρεψε τὸν διωγμὸ στὸ Ρωσικὸ λαὸ γιὰ κάποιον μελλοντικὸ καλὸ. Ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ τὸ καταλάβω οὔτε νὰ τὸ σταματήσω. Αὐτὰ λέω στοὺς ἀδελφοὺς ποὺ ἔχουν ταραχὴ: “Ἐσεῖς μπορείτε νὰ βοηθήσετε τὴν Ρωσία μόνο μὲ τὴν προσευχή καὶ τὴν ἀγάπη. Μοῦ μένει μόνο ἡ προσευχή καὶ ἡ ἀγάπη. Ὁ θυμὸς καὶ οἱ κραυγὲς ἐναντίον τῶν ἄθεων δὲν διορθώνουν τὰ πράγματα”».

Συμβουλές πνευματικές γιά θάρρος καί προσευχή

Αγίου Θεοφάνους τοῦ Ἐγκλείστου.

Ἔχεις ἀκόμη ἀνησυχίες. Πές μου, ἀπό ποῦ θά μπορούσαν νά προέρχονται; Ὅλα τὰ ἐξωτερικά πάνε καλά. Ὅλα τὰ ἐσωτερικά τὰ ἔχεις ἐπανεξετάσει καί τακτοποιήσει. Τὴν ἀπόφασή σου τὴν ἔχεις πάρει. Ἀπό ποῦ, λοιπόν, προέρχονται αὐτὲς οἱ ἀνησυχίες; Ὅλες εἶναι ἀπὸ τὸν ἐχθρό. Ὅλες. Ἀπὸ πουθενά ἄλλου.

Τί ἄλλο θά μπορούσε νά συμβαίνει; Μήπως σκέφτεσαι νά φτιάξεις τὴ ζωὴ σου μόνη σου, μὲ τίς δικές σου ἱκανότητες καί προσπάθειες; Ἄν πραγματικά αὐτὸ σκέφτεσαι, σὲ συμβουλεύω ν' ἀλλάξεις ἀμέσως γνώμη, ἀλλιῶς δὲν θ' ἀπαλλαγεῖς ἀπὸ τὴ σύγχυση καί τὴν ταραχή.

Ἐξέτασε πάλι τὸν ἑαυτό σου ἢ θυμήσου ὅ,τι σοῦ ἔχω ὑποδείξει καί ὅ,τι ἔχει συμβεῖ μέσα σου σ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς ἀλληλογραφίας μας. Θυμήσου, ἐπίσης, ποιά ἦταν ἡ ἐκβασὴ τῶν προβληματισμῶν σου γιὰ τὴ ζωὴ. Τέλος, δῶσε στὴν αὐτοεξέτασή σου τέτοια κατεύθυνση, ὥστε νὰ καταλήξει σὲ μιά σταθερὴ ἀπόφαση ἀμετάκλητης ἐναποθέσεως τοῦ μέλλοντός σου στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ.

Ἀφοῦ, λοιπόν, πάρεις αὐτὴ τὴν ἀπόφαση, προσευχήσου στὸν Κύριο ὁλόθερμα. “Τὸ μέλλον μου”, πές Του, “τὸ ἀφήνω μὲ ἐμπιστοσύνη στὰ χέρια Σου. “Ὅπως ξέρεις καί ὅπως θέλεις, Κύριε, κατεύθυνε τὴ ζωὴ μου, μ' ὅλα τὰ ἀπρόοπτα καί μ' ὅλες τίς δυσκολίες της. Ἀπὸ δῶ κι ἐμπρὸς δὲν θά μεριμνῶ καί δὲν θ' ἀνησυχῶ πιά γιὰ τὸν ἑαυτό μου. Μιά φροντίδα μόνον θά ἔχω, νὰ κάνω πάντα ὅ,τι εἶναι εὐάρεστο σ' Ἐσένα”.

Ἔτσι νὰ Τοῦ μιλήσεις, ἀλλὰ καί ἔμπρακτα νὰ Τοῦ ἀποδείξεις ὅτι ἔχεις ὁλοκληρωτικά ἀφειθεῖ στὰ χέρια Του, ὅτι δὲν ἀνησυχεῖς γιὰ τίποτα, ὅτι ἀποδέχεσαι ἡρεμα καί ἀγόγγυστα ὅποιαδήποτε κατάσταση, εὐχάριστη ἢ δυσάρεστη, μὲ τὴν πεποίθηση ὅτι ἔχει παραχωρηθεῖ ἀπὸ τὴ θεία πρόνοια. Μοναδική σου μέριμνα ἄς εἶναι ἡ ἀκριβὴς τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ σὲ κάθε περίσταση.

Ὑστερ' ἀπὸ μιά τέτοια ἐσωτερικὴ τοποθέτηση, ὅλες οἱ ἀνησυχίες σου θά ἐξανεμιστοῦν. Ἀνησυχεῖς γιὰ τὸν ἑαυτό σου τώρα, καθὼς θέλεις ὅλες οἱ περιστάσεις νὰ συντείνουν στὴν ἐκπλήρωση τοῦ δικοῦ σου σκοποῦ. Καί ἐπειδὴ, φυσικά, ὅλα δὲν γίνονται σύμφωνα μὲ τὸ θέλημά σου, ταράζεσαι καί στενοχωριέσαι - “Αὐτὸ δὲν ἔγινε ἔτσι, ἐκεῖνο δὲν ἔγινε ἀλλιῶς”. Ἄν, ὅμως, ἀναθέσεις τὰ πάντα στὸν Κύριο μὲ ἐμπιστοσύνη καί δεχθεῖς πῶς ὅ,τι συμβαίνει προέρχεται ἀπ' Αὐτὸν γιὰ τὸ καλὸ σου, τότε δὲν θ' ἀνησυχεῖς πιά καθόλου. Θά κοιτᾷς μόνον γύρω σου, γιὰ νὰ δεῖς τί σοῦ στέλνει ὁ Θεός, καί θά ἐνεργεῖς σύμφωνα μ' αὐτὸ ποῦ στέλνει.

Κάθε κατάσταση μπορεῖ νὰ ὑπαχθεῖ σὲ κάποια θεία ἐντολή. Νὰ ἐνεργεῖς, λοιπόν, σύμφωνα μὲ τὴ σχετικὴ ἐντολή, ἐπιδιώκοντας τὴν εὐαρέστηση τοῦ Θεοῦ καί ὄχι τὴν ἱκανοποίηση τῶν δικῶν σου ἐπιθυμιῶν. Προσπάθησε νὰ καταλάβεις τί λέω καί ἀποφάσισε νὰ τὸ ἐφαρμόσεις. Δὲν θὰ τὸ κατορθώσεις, βέβαια, ἀπὸ τὴ μιά στιγμὴ στὴν ἄλλη. Χρειάζεται ἀγώνας γι' αὐτό, ἀλλὰ καί προσευχή.

Ζητῶ ἀπὸ τὸν Κύριο νὰ σὲ λυτρώσει ἀπὸ τὴν κατάθλιψη, ποῦ θεωρεῖς ἀφόρητη, ἀλλὰ

μόνο ἂν αὐτὸ εἶναι σύμφωνο μὲ τὸ ἅγιο θέλημά Του καὶ ἀπαραίτητο γιὰ τὴ σωτηρία σου. Θὰ σὲ λυτρώσει, δίχως ἄλλο, στὴν ὥρα ποὺ πρέπει. Ὅπλίσου μὲ πίστη καὶ ὑπομονή. Βλέπουμε πόσο γρήγορα μεταβάλλονται οἱ συνθήκες τῆς ζωῆς μας. Ὅλα ἀλλάζουν ἀκατάπαυστα. Ἔτσι θ' ἀλλάξει καὶ ἡ ψυχικὴ σου κατάσταση. Θὰ ἔρθει μία μέρα πού, ἀπαλλαγμένη πὰ ἀπὸ τὸ πλάκωμα, θ' ἀναπνέεις ἐλεύθερα καὶ θὰ φτεροκοπᾷς ὅπως ἡ πεταλούδα πάνω ἀπὸ τὰ λουλούδια. Πρέπει μόνο νὰ σηκώσεις μὲ ὑπομονὴ τὴν τωρινὴ δυσκολία γιὰ ὅσον καιρὸ παραχωρήσει ὁ Θεός.

Ὅταν ἡ νοικοκυρὰ βάλει μιὰ πίτα στὸ φούρνο, δὲν τὴ βγάζει ὥσπου νὰ βεβαιωθεῖ πὼς εἶναι ψημένη. Ὁ Νοικοκύρης τοῦ σύμπαντος σ' ἔχει βάλει μέσα σ' ἓνα φούρνο καὶ σὲ κρατᾷ ἐκεῖ ὥσπου νὰ ψηθεῖς. Κάνε ὑπομονή, λοιπόν, καὶ περίμενε. Δὲν θὰ μείνεις στὸ φούρνο οὐτ' ἓνα λεπτὸ περισσότερο ἀπ' ὅσο χρειάζεται. Μόλις εἶσαι ἔτοιμη, θὰ σὲ βγάλει ὁ Κύριος ἔξω. Ἄν, ὅμως, μόνη σου πεταχτεῖς ἔξω, θὰ εἶσαι σὰν τὴ μισοψημένη πίτα.

Πρέπει ἐπίσης νὰ σοῦ πῶ, ὅτι, σύμφωνα μὲ τὴν πίστη μας, ὅποιος ὑπομένει ἀγόγγυστα τὶς δυσκολίες, πιστεύοντας ὅτι τὶς παραχωρεῖ ὁ Θεὸς γιὰ τὸ καλὸ του, εἶναι ἰσότημος μὲ τοὺς μάρτυρες. Αὐτὸ νὰ τὸ θυμᾷσαι πάντα, γιὰ νὰ παρηγοριέσαι.

Εἶναι ἀδύνατο νὰ ζήσεις χωρὶς συναισθήματα καὶ συγκινήσεις, ἀλλὰ δὲν εἶναι σωστὸ νὰ ὑποκύπτεις σ' αὐτά. Πρέπει νὰ τὰ συγκρατεῖς μὲ τὴ λογικὴ καὶ νὰ τοὺς δίνεις τὴ σωστὴ κατεύθυνση. Εἶσαι εὐαίσθητη καὶ εὐσυγκίνητη. Ἡ καρδιά σου ξεχειλίζει καὶ χύνεται μέσα στὸ κεφάλι σου.

Προσπάθησε ν' ἀποκτήσεις αὐτοκυριαρχία. Σοῦ ἔχω γράφει ἤδη τί νὰ κάνεις: Νὰ σκέφτεσαι προκαταβολικὰ ποῦ βρίσκεται τὸ πιθανὸ ἐρέθισμα γιὰ κάθε συναισθημα. Καί, ὅταν τὸ ἐντοπίζεις, νὰ εἶσαι σὲ ἐπιφυλακὴ, γιὰ ν' ἀντιλαμβάνεσαι ὅποιαδήποτε

συναισθηματικὴ ταραχὴ τῆς καρδιᾶς, ἢ νὰ κρατᾷς τὴν καρδιά σου κάτω ἀπὸ τὸν σταθερὸ ἔλεγχο τοῦ νοῦ. Χρειάζεται ν' ἀσκηθεῖς σ' αὐτό. Μὲ τὴν ἐξάσκηση εἶναι δυνατὸ ν' ἀποκτήσεις πλήρη αὐτοκυριαρχία.

Ὅλα πάντως προέρχονται ἀπὸ τὸν Θεό. Γι' αὐτὸ ἃς στρεφόμεστε σ' Ἐκεῖνον μὲ τὴν προσευχή. Καὶ ὅμως, γράφεις ὅτι δὲν προσεύχεσαι. Τί εἶναι τοῦτο πάλι; Μήπως ἔγινες ἄθεη; Τί πάει νὰ πεῖ δὲν προσεύχεσαι; Μπορεῖ νὰ μὴ λές τις τυπικὲς προσευχές, ἀλλὰ ν' ἀπευθύνεσαι στὸν Θεὸ μὲ δικὰ σου λόγια καὶ νὰ Τοῦ ζητᾷς βοήθεια. “Κοίτα, Κύριε, τί συμβαίνει μ' ἐμένα. Ἐτοῦτο κι ἐκεῖνο... Δὲν μπορῶ νὰ τὰ βγάλω πέρα μόνη μου. Βοήθησέ με, πολυεύσπλαχνε!”. Νὰ Τοῦ μιλᾷς γιὰ κάθε σου ἀνάγκη, ἀκόμα καὶ τὴν πιὸ μικρή, καὶ νὰ Τὸν παρακαλᾷς γιὰ διαρκὴ ἐνίσχυση. Αὐτὴ ἡ προσευχὴ εἶναι ἡ πιὸ γνήσια.

Γιατί ἀκοῦς ἐκεῖνον πού σὲ ἀποτρέπει ἀπὸ τὴν προσευχή; Δὲν καταλαβαίνεις ὅτι κι αὐτὸ εἶναι δουλειὰ τοῦ ἐχθροῦ; Ναί, ἀναμφίβολα εἶναι. Ψιθυρίζει στὸ αὐτί σου: “Μὴν προσεύχεσαι!”. Καὶ μερικὲς φορές, ἀφοῦ κυριαρχήσει σ' ὁλόκληρο τὸ σῶμα σου, σὲ ρίχνει στὸ κρεβάτι καὶ σὲ ἀποκοιμίζει. Δικά του τεχνάσματα εἶναι ὅλα τοῦτα. Μὰ ἐνῶ ὁ πονηρὸς κάνει τὴ δουλειά του, πασχίζοντας νὰ σὲ ἀποσπάσει ἀπὸ τὸ καλὸ σου ἔργο, πρέπει κι ἐσύ νὰ κάνεις τὴ δική σου δουλειά, ἐπιμένοντας σ' αὐτὸ τὸ ἔργο ὡς τὸ τέλος.

Ὅπλίσου, ὅπως τόσες φορές σοῦ ἔχω πεῖ, μὲ θάρρος καὶ μὴν ἀκοῦς τὸν ἐχθρό. Καμιὰ προσοχὴ μὴ δίνεις στοὺς ψιθυρισμοὺς του. Καὶ ἐπιπλέον, θύμωσε! Θυμώνοντας ἐναντίον του, εἶναι σὰν νὰ τὸν χτυπᾷς κατάστηθα. Ἀμέσως γίνεται καπνός.

Σοῦ εὐχομαι μ' ὅλη μου τὴν καρδιά νὰ βρεῖς τελικὰ τὴν εἰρήνη.

Ὁ Θεὸς βοηθός!

(Ὁ Δρόμος τῆς Ζωῆς, ἐκδ. Παρακλήτου, ἐπιστ. 79)

Συμβουλή σὲ νιόπαντρη γυναίκα

Αγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

(Ἐπιστολή τοῦ Ἀγ. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου μέ τήν ὁποία ἐφοδιάζει τό πνευματικό του παιδί Ὁλυμπιάδα μέ συμβουλές γιά τόν γάμο της. Ἐξαιρετες συμβουλές μιᾶς φωτισμένης συνείδησης ἀλλά καί κείμενο ἰδιαίτερης ποιμαντικῆς ἀξίας)

«**Κ**όρη μου, στοὺς γάμους σου ἐγὼ ὁ πνευματικός σου πατέρας, ὁ Γρηγόριος, σοῦ κάνω δῶρο τοῦτο τὸ ποίημα. Καί εἶναι ὅ,τι καλλίτερο ἢ συμβουλή τοῦ πατέρα.

Ἄκου λοιπὸν Ὁλυμπιάδα μου:

1. Ξέρω ὅτι θέλεις νὰ εἶσαι πραγματικὴ χριστιανή. Καί μιὰ πραγματικὴ χριστιανὴ πρέπει ὅχι μόνο νὰ εἶναι, ἀλλὰ καί νὰ φαίνεται. Γι' αὐτό, σὲ παρακαλῶ, νὰ προσέξῃς τὴν ἐξωτερικὴ σου ἐμφάνιση. Νὰ εἶσαι ἀπλή. Τὸ χρυσάφι, δεμένο σὲ πολύτιμες πέτρες, δὲν στολίζει γυναῖκες σὰν καὶ σένα. Πολὺ περισσότερο τὸ βάψιμο. Δὲν ταιριάζει στὸ πρόσωπό σου, τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, νὰ τὴν παραποιῇς καί νὰ τὴν ἀλλάξῃς, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ ἀρέσῃς. Ξέρε το ὅτι αὐτὸ εἶναι φιλαρέσκεια καί νὰ μένης ἀπλή στὴν ἐμφάνιση. Τὰ βαρύτιμα καί πολυτελῆ φορέματα, ἃς τὰ φοροῦν ἐκεῖνες, ποὺ δὲν ἐπιθυμοῦν ἀνώτερη ζωὴ, ποὺ δὲν ξέρουν τί θὰ πῇ πνευματικὴ ἀκτινοβολία. Ἐσὺ ὁμῶς ἔβαλες μεγάλους καί ὑψηλοὺς στόχους στὴ ζωὴ σου. Κι αὐτοὶ οἱ στόχοι σοῦ ζητοῦν ὅλη τὴ φροντίδα κι ὅλη τὴν προσοχή. (...)

2. Μὲ τὸ γάμο, ἡ στοργὴ καί ἡ ἀγάπη σου νὰ εἶναι φλογερὴ καί ἀμείωτη γιὰ κεῖνον, ποὺ σοῦ ἔδωσε ὁ Θεός. Γιὰ κεῖνον, ποὺ ἔγινε τὸ μάτι τῆς ζωῆς σου καί σοῦ εὐφραίνει τὴν καρδιά. Κι ἂν καταλάβῃς πῶς ὁ ἄνδρας σου σὲ ἀγαπᾷ περισσότερο ἀπ' ὅσο τὸν ἀγαπᾷς ἐσὺ, μὴ κυττάξῃς νὰ τοῦ πάρῃς τὸν ἄερα, κράτα πάντα τὴ θέση ποὺ σοῦ ὀρίζει τὸ Εὐαγγέλιο.

3. Ἐσὺ νὰ ξέρῃς ὅτι εἶσαι γυναίκα, ἔχεις μεγάλο προορισμό, ἀλλὰ διαφορετικὸ ἀπὸ τὸν ἄνδρα, ποὺ πρέπει νὰ εἶναι ἡ κεφαλὴ. Ἄσε τὴν ἀνόητη ἰσότητά τῶν δύο φύλων καί προσπάθησε νὰ καταλάβῃς τὰ καθήκοντα τοῦ γάμου. Στὴν ἐφαρμογὴ τοὺς θὰ δῇς πόση ἀντοχὴ χρειάζεται γιὰ ν' ἀνταποκριθῇς, ὅπως πρέπει, σ' αὐτὰ τὰ καθήκοντα, ἀλλὰ καί πόση δύναμη κρύβεται στὸ ἀσθενὲς φύλο.

4. Θὰ ξέρῃς, πόσο εὐκόλα θυμώνουν οἱ ἄνδρες. Εἶναι ἀσυγκράτητοι καί μοιάζουν μὲ λιοντάρια. Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ἡ γυναίκα πρέπει νὰ εἶναι δυνατότερη καί ἀνώτερη. Πρέπει νὰ παίξῃ τὸ ρόλο τοῦ θηριοδασκῆ. Τί κάνει ὁ θηριοδασκὴς ὅταν βρυχᾶται τὸ θηρίο; Γίνεται περισσότερο ἥρεμος καί μὲ τὴν καλωσύνη καταπραΰνει τὴν ὀργή. Τοῦ μιλάει γλυκὰ καί μαλακὰ, τὸ χαϊδεύει, τὸ περιποιεῖται καί πάλι τὸ χαϊδεύει κι ἔτσι τὸ καταπραΰνει (...)

5. Ποτὲ μὴ κατηγορήσῃς καί ἀποπάρῃς τὸν ἄνδρα σου γιὰ κάτι ποὺ ἔκανε στραβό. Οὔτε πάλι γιὰ τὴν ἀδράνειά του, ἔστω κι ἂν τὸ ἀποτέλεσμα δὲν εἶναι αὐτὸ ποὺ ἠθελες ἐσὺ. Γιατί ὁ διάβολος εἶναι αὐτός, ποὺ μπαίνει ἐμπόδιο στὴν ὁμοφυχία τῶν συζύγων (...)

6. Νὰ ἔχετε κοινὰ τὰ πάντα καί τίς χαρὲς καί τίς λύπες. Γιατί ὁ γάμος ὅλα σᾶς τὰ ἔκανε κοινά. Κοινὲς καί οἱ φροντίδες, γιατί ἔτσι τὸ σπίτι θὰ στεριώσῃ. Νὰ συμβάλλῃς ἐκφράζοντας τὴ γνώμη σου, ὁ ἄνδρας ὁμῶς ἃς ἀποφασίζῃ.

7. Ὅταν τὸν βλέπῃς λυπημένο, συμμερίσου

τῇ λύπῃ του ἐκείνη τὴν ὥρα. Γιατί εἶναι μεγάλη ἀνακούφιση στὴ λύπη, ἢ λύπη τῶν φίλων. Ὅμως ἀμέσως νὰ ξαστεριάξῃ ἡ ὄψη σου καὶ νὰ εἶσαι ἡρεμὴ χωρὶς ἀγωνία. Ἡ γυναῖκα εἶναι τὸ ἀκύμαντο λιμάνι γιὰ τὸ θαλασσοδαρμένο σύζυγο.

8. Νὰ ξέρῃς ὅτι ἡ παρουσία σου στὸ σπίτι σου εἶναι ἀναντικατάστατη, γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ἀγαπήσῃς μ' ὅλες τὶς φροντίδες τοῦ νοικοκυριοῦ. Νὰ τὸ βλέπῃς σὰν βασιλείῳ σου, καὶ νὰ μὴ συχνοβγαίνῃς ἀπὸ τὸ κατώφλι σου. Ἄφησε τὶς ἔξω δουλειὲς γιὰ τὸν ἄνδρα.

9. Πρόσεχε τὶς συναναστροφές σου. Πρόσεξε τὶς συγκεντρώσεις, ποῦ πηγαίνεις. Μὴ πᾶς σὲ ἄπρεπες συγκεντρώσεις, γιατί εἶναι μεγάλος κίνδυνος γιὰ τὴν ἀγνότητά σου. Αὐτὲς οἱ συναναστροφές ἀφαιροῦν τὴν ντροπὴ κι ἀπ' τὶς ντροπαλές, σμίγουν μάτια μὲ μάτια, κι ὅταν φύγῃ ἡ ντροπὴ γεννιοῦνται ὅλα τὰ χειρότερα

κακὰ («αἰδῶς οἰχομένη, πάντων γενέτειρα κακίστων»). Τὶς σοβαρὲς ὅμως συγκεντρώσεις μὲ συνετοὺς φίλους νὰ τὶς ἐπιζητῇς, γιὰ νὰ ἐντυπώνεται στὸ νοῦ σου ἕνας καλὸς λόγος, ἢ κάποιο ἐλάττωμα νὰ κόψῃς ἢ νὰ καλλιεργήσῃς τοὺς δεσμούς σου μὲ ἐκλεκτὲς ψυχές. Μὴ ἐμφανίζεσαι ἀνεξέλεγκτα σὲ ὅποιονδήποτε, ἀλλὰ στοὺς σώφρονες συγγενεῖς σου, στοὺς ἱερεῖς καὶ σὲ σοβαροὺς νεώτερους ἢ ἡλικιωμένους. Μὴ συναναστρέφεσαι φαντασμένες γυναῖκες, ποὺ ἔχουν στὸ νοῦ τους στὸ ἔξω, γιὰ ἐπίδειξη. Οὔτε ἀκόμα ἄνδρες εὐσεβεῖς, ποὺ ὁ σύζυγός σου δὲν θέλει στὸ σπίτι, ἂν καὶ σὺ τόσο πολὺ τοὺς ἐκτιμᾷς. Ὑπάρχει γιὰ σένα πιὸ ἀκριβὸ πρᾶγμα ἀπὸ τὸν καλὸ σου σύζυγο, ποὺ τόσο ἀγαπᾷς;

10. Ἐπαινῶ τὶς γυναῖκες, ποὺ δὲν τὶς ξέρουν οἱ πολλοὶ ἄνδρες. Μὴ τρέχῃς σὲ τραπέζια κοσμικὰ καὶ ἃς εἶναι γιὰ γάμο ἢ γιὰ γενέθλια. Ἐκεῖ ἀνάβουν ἄνομοι πόθοι, μὲ τοὺς χοροὺς, τοὺς πῆδους καὶ τὰ γέλια, τὴν φεύτικη εὐχαρίστηση,

πού παραπλανεύουν ακόμη και τούς άγνους και σώφρονες. Και ή άγνότητα είναι τόσο λεπτό πράγμα! Σάν τὸ κερὶ στὶς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου! Ἀπόφευγε ἀκόμα καὶ στὸ σπῖτι σου τὰ κοσμικὰ τραπέζια. Ἄν μπορούσαμε νὰ περιορίσουμε τὶς ὀρέξεις τῆς κοιλιᾶς, θὰ κυριαρχούσαμε στὰ πάθη μας.

11. Κράτα τὴν μορφή σου γαλήνια καὶ μὴ τὴν ἀλλοιώνης οὔτε μὲ μορφασμούς, ὅταν εἶσαι θυμωμένη. Στολίδια τ' αὐτὰ νάχουν ὄχι μαργαριτάρια, ἀλλὰ ν' ἀκοῦν καλὰ λόγια καὶ νὰ βάζουν γιὰ τὰ ἄσχημα λουκέτο στὸ νοῦ. Ἔτσι, εἴτε κλειστὰ εἶναι, εἴτε ἀνοιχτά, ἡ ἀκοή θὰ μένη ἀγνή.

12. Ὅσο γιὰ τὰ μάτια, εἶναι κεῖνα, πού δείχνουν ὅλο τὸ ἐσωτερικὸ τῆς ψυχῆς. Ἄς σταλάξη ἀγνὸ κοκκίνισμα ἡ παρθενικὴ ντροπὴ κάτω ἀπὸ τὰ βλέφαρά σου καὶ ὅς προκαλῇ τὴ σεμνότητα καὶ τὴν ἀγνή ντροπὴ σὲ ὅσους σὲ βλέπουν καὶ σ' αὐτὸν ἀκόμα τὸ σύζυγό σου. Εἶναι πολλὲς φορές προτιμότερο, γιὰ πολλὰ πράγματα, νὰ κρατᾷς κλειστὰ τὰ μάτια, χαμηλώνοντας τὸ βλέμμα.

13. Καὶ τώρα στὴ γλῶσσα. Θάχης πάντα ἐχθρὸ τὸν ἄνδρα σου, ἂν ἔχης γλῶσσα ἀχαλίνωτη, ἔστω κι ἂν ἔχης χίλια ἄλλα χαρίσματα. Γλῶσσα ἀνόητη βάζει, πολλὲς

φορές, σὲ κίνδυνο καὶ τούς ἀθώους. Προτίμα κι ὅταν ἀκόμα ἔχης δίκιο, τὴ σιωπὴ. Εἶναι προτιμότερη γιὰ νὰ μὴ ριχοκινδυνεύσης νὰ πῆς ἓνα ἄτοπο λόγο. Κι ἂν ἔχης τὴν ἐπιθυμία νὰ λὲς πολλὰ, τὸ καλλίτερο εἶναι νὰ σωπαίνης.

Πρόσεχε ἀκόμα καὶ τὸ βάδισμά σου. Μετράει στὴ σωφροσύνη.

14. Καὶ τοῦτο πρόσεξε καὶ ἄκουσε: Μὴν ἔχης ἀδάμαστη σαρκικὴ ὁρμή. Πείσε καὶ τὸν ἄνδρα σου νὰ σέβεται τὶς ἱερὲς ἡμέρες. Γιατί οἱ νόμοι τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀνώτεροι ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. (...)

15. Ἄν ἀπὸ μένα τὸν γέροντα πῆρες κάποιον λόγο πνευματικὸ, σοῦ συνιστῶ νὰ τὸν φυλάξης στὰ βάθη τῆς ψυχῆς σου. Ἔτσι μὲ ὅτι πῆρες ἀπὸ αὐτὰ πού ἄκουσες καὶ μὲ τὴν ἡθικὴ σου ἀνωτερότητα, θὰ θεραπεύσης τὸν ἐξάαιρετο σύζυγό σου καὶ περίφημο πολιτικὸ ἄνδρα ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνεια.

16. Αὐτὸ τώρα τὸ παρὸν δῶρο, κειμήλιο σοῦ προσφέρω. Ἄν θέλῃς πάλι νὰ σοῦ εὐχηθῶ καὶ τὸ καλλίτερο, σοῦ εὐχομαι νὰ γίνῃς ἀμπέλι πολύκαρπο, μὲ τέκνα τέκνων, γιὰ νὰ δοξάζεται ἀπὸ περισσότερους ὁ Θεός, γιὰ τὸν ὁποῖον γεννιόμαστε καὶ πρὸς τὸν Ὅποῖον πρέπει ἀπ' αὐτὴ τὴ ζωὴ νὰ ὀδεύουμε».

Προσφέρθηκαν κάποτε στὸν ἄββᾶ Μακάριο σταφύλια πού ἐπιθυμοῦσε νὰ τὰ φάει. Ἀπὸ ἐγκράτεια ὅμως τὰ ἔστειλε σὲ ἓναν ἀδελφὸ ἄρρωστο πού κι αὐτὸς εἶχε τὴν ἐπιθυμία νὰ φάει σταφύλια. Αὐτὸς τὰ πῆρε, ἔδειξε μάλιστα πάρα πολὺ χαρούμενος, γιατί ἤθελε νὰ κρύψει τὴν ἐγκράτειά του, καὶ κατόπιν τὰ ἔστειλε σὲ ἄλλον ἀδελφὸ μὲ τὴ δικαιολογία ὅτι δὲν ἔχει ὄρεξη γιὰ ὀτιδήποτε φαγώσιμο. Τὰ πῆρε κι ἐκεῖνος καὶ ἔκανε τὸ ἴδιο, ἂν καὶ εἶχε μεγάλη ἐπιθυμία νὰ τὰ γευθεῖ. Καθὼς λοιπὸν σὲ πολλοὺς ἀδελφοὺς πῆγαν τὰ σταφύλια καὶ κανεὶς δὲν θέλησε νὰ τὰ φάει, ὁ τελευταῖος ἐπίσης ἀδελφὸς δὲν τὰ ἔφαγε καὶ τὰ ἔστειλε στὸν ἄββᾶ Μακάριο πιστεύοντας ὅτι τοῦ προσφέρει σπουδαῖο δῶρο. Ὁ Μακάριος ὅμως τὰ ἀναγνώρισε καὶ ἀφοῦ ἐρεῦνησε τί ἀκριβῶς συνέβη, θαύμασε καὶ εὐχαρίστησε τὸ Θεὸ γιὰ τὴν τόσο μεγάλη ἐγκράτεια τῶν ἀδελφῶν.

Ιστορικό του ὕμνου «Ἄξιον ἐστὶν»

π. Γεωργίου Μετοχιανάκη .

11 Ἰουνίου: Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἡ Σύναξις τοῦ Παμμεγίστου Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἀδαιν, ἦτοι, τὸ θαῦμα τοῦ «Ἄξιον Ἑστίν».

Τὸ παρακάτω ἱστορικὸ γράφηκε ὡς ὑπόμνημα ἀπὸ τὸν ἱερομόναχο Σεραφεῖμ τὸν Θυηπόλο τὸ 1548 (ἀπὸ κτίσεως κόσμου 7056) ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε καὶ Πρῶτος τοῦ Ἀγίου Ὁρους καὶ διέσωσε ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης.

Κατὰ τὴ Σκήτη τοῦ Πρωτάτου, ποὺ βρίσκεται στὶς Καρυές τοῦ Ἀγ. Ὁρους - στὴν ἀριστερὴ ὄχθῃ τοῦ κατιόντος χειμάρρου τοῦ Λιβανογενῆ, κάτω ἀπὸ τὴ ρωσικὴ Σκήτη τοῦ Ἀγ. Ἀνδρέα - ἐκεῖ κοντὰ στὴν τοποθεσίᾳ τῆς Ἱ. Μονῆς Παντοκράτορος, εἶναι ἕνας λάκκος (χαράδρα) μεγάλος ποὺ ἔχει διάφορα Κελλιὰ.

Σὲ ἓνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ Κελλιὰ ποὺ ἦταν ἀφιερωμένο στὴν Κοίμηση τῆς Θεοτόκου, κατοικοῦσε ἕνας ἐνάρετος Ἱερομόναχος γέροντας μὲ τὸν ὑποτακτικὸ του. Ἐπειδὴ δὲν συνηθίζονταν νὰ γίνεται ἡ καθιερωμένη ἀγρυπνία κάθε Κυριακῇ στὴν παραπάνω Σκήτη τοῦ Πρωτάτου, κατὰ τὸ ἑσπέρας ἑνὸς Σαββάτου θέλοντας ὁ Γέροντας νὰ πάει στὴν ἀγρυπνία λέγει στὸν ὑποτακτικὸ :

- Ἐγὼ Τέκνο μου θὰ πάω νὰ ἀκούσω τὴν ἀγρυπνία ὡς συνήθως. Ἐσὺ μείνε στὸ κελὶ καὶ ἀνάγνωσε τὴν ἀκολουθία σου. Καὶ ἔτσι ἔφυγε.

Ἀφοῦ ἦρθε τὸ βράδυ, ἀκούει ὁ ὑποτακτικὸς νὰ χτυπάει κάποιος τὴν πόρτα τοῦ κελιοῦ. Πῆγε, τὴν ἄνοιξε καὶ βλέπει κάποιον ξένο καὶ ἄγνωστο μοναχό, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ παρακάλεσε, μπῆκε καὶ ἔμεινε ἐκείνη τὴ βραδιά στὸ κελλί.

Τὴν ὥρα τοῦ ὄρθρου σηκώθηκαν καὶ ἔφαλλαν καὶ οἱ δύο τὴν ἀκολουθία. Ὅταν ὅμως ἦλθαν στὴν Τιμιωτέραν τῶν Χερουβίμ, ὁ ὑποτακτικὸς ἔφαλλε ἕως τέλους τὸ συνηθισμένο καὶ παλαιὸ ὕμνο τοῦ Ἀγ. Κοσμᾶ τοῦ Ποιητοῦ, ἐνῶ ὁ ξένος μοναχὸς στάθηκε μπροστὰ ἀπὸ τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου καὶ μὲ περισσὴ εὐλάβεια καὶ φόβο κάνοντας ἄλλῃ ἀρχὴ τοῦ ὕμνου τὸν ἔφαλλε μελιρρῦτως ὡς ἐξῆς: « Ἄξιον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς, μακαρίζειν σὲ τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀειμακάριστον, καὶ παναμώμητον, καὶ μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν». Μετὰ ἐπισύναψε καὶ τὴν Τιμιωτέραν μέχρι τέλους.

Ὅταν ἄκουσε αὐτὸ ὁ ὑποτακτικὸς ἐνθουσιάστηκε ἀφ' ἐνὸς γιὰ τὸ νέο ὕμνο ἀφετέρου γιὰ τὴν κατὰ κάποιον τρόπο Ἀγγελοειδῆ φωνὴ καὶ οὐράνιο μελωδία ποὺ ἄκουσε καὶ λείπει πρὸς τὸν ξένο μοναχό:

Ἐμεῖς μόνο τὴν Τιμιωτέρα φάλλουμε. Τὸ Ἄξιον Ἑστίν, δὲν τὸ ἔχουμε ἀκούσει ποτέ, οὔτε ἐμεῖς ἀλλὰ οὔτε καὶ οἱ πρωτύτεροι ἀπὸ μᾶς. Ἀλλὰ σὲ παρακαλῶ, κάνε ἀγάπη καὶ γράψε σὲ μένα τὸν ὕμνο αὐτὸ γιὰ νὰ τὸν φάλλω καὶ ἐγὼ στὴν Θεοτόκο.

- Φέρε μου μελάνι καὶ χαρτὶ γιὰ νὰ γράφω τὸν ὕμνο, τοῦ εἶπε ὁ ξένος μοναχός.

- Δὲν ἔχω οὔτε μελάνι, οὔτε χαρτὶ ,εἶπε ὁ ὑποτακτικὸς.

Τότε ὁ ξένος μοναχὸς εἶπε:

- Φέρε μου μία πλάκα .

Ὁ ὑποτακτικὸς πῆγε τότε καὶ ἔφερε (μάλιστα λέγεται ὅτι ἡ πλάκα αὕτη ἦταν ἀπὸ τὸ δάπεδο τοῦ ναοῦ κάτι πού εἶναι πολὺ πιθανόν). Τὴν πῆρε λοιπὸν ὁ ξένος, καὶ ἔγραφε πάνω σ' αὐτὴν μὲ τὸ δάκτυλό του τὸν παραπάνω ὕμνο, τὸ Ἄξιον Ἑστίν. Κι ὦ τοῦ θαύματος!!! Τὰ γράμματα χαράχθηκαν τόσο βαθιὰ πάνω στὴν σκληρὴ πλάκα σὰν νὰ γράφθηκαν σὲ μαλακὸ πηλό.

Καὶ ποιὸς νὰ περιγράφει τὴν ἐκπληξὴ τοῦ ὑποτακτικοῦ πού βρέθηκε μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ ἐξάισιο γεγονός, ὁ ὁποῖος δίκαια στάθηκε

ἐμβρόντητος καὶ παράλαβε τὴν πλάκα ἀπὸ τὸν ξένο. Μετὰ εἶπε ὁ ξένος στὸν ὑποτακτικό:

- Ἀπὸ σήμερα καὶ στὸ ἐξῆς ἔτσι νὰ φάλλετε αὐτὸ τὸν ὕμνο καὶ ἐσεῖς, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ Ὁρθόδοξοι στὴν Κυρία ἡμῶν Θεοτόκο. Καὶ μετὰ ἐξαφανίστηκε. Ἦταν ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ, ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸ Θεό, γιὰ νὰ ἀποκαλύψει τὸν ἀγγελικὸ αὐτὸ ὕμνο στὴν ἀνθρωπότητα.

Ὁ ὑποτακτικὸς μοναχὸς δοκιμάζοντας ἐκπληξὴ στὴν ἐκπληξὴ καὶ χαρὰ στὴν χαρά, προσκύνησε τὸν τόπο ὅπου στάθηκε ὁ Ἄγγελος καὶ ξεφώνησε: «Νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλε

Κύριος τὸν Ἄγγελο Αὐτοῦ» καὶ ἀτενίζοντας τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου «Δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ, Δέσποινά μου Μαρία».

Ἀφοῦ ἐπέστρεψε καὶ ὁ Γέροντας ἀπὸ τὴν Ἀγρυπνία στὸ κελλί, ἄρχισε ὁ ὑποτακτικὸς νὰ τοῦ διηγῆται τὰ συμβαίνοντα καὶ νὰ τοῦ φάλλει τὸ Ἄξιον Ἑστίν, ὅπως τοῦ παρήγγειλε ὁ Ἄγγελος καὶ στὴ συνέχεια τοῦ ἔδειξε καὶ τὴν πλάκα μὲ τὰ ἀγγελοχάρακτα γράμματα. Ὁ Γέροντας ἀκούγοντας καὶ βλέποντας ὅλα αὐτά, ἔμεινε ἐκστατικὸς ἀπέναντι στὸ θαῦμα αὐτό.

Πῆραν καὶ οἱ δύο τὴν ἀγγελοχάρακτη πλάκα καὶ πῆγαν στὸ Πρωτάτο. Τὴν ἔδειξαν στὸν Πρῶτο ἀλλὰ καὶ στοὺς Γέροντες τῆς Κοινῆς Σύναξης καὶ τοὺς διηγήθηκαν ὅλα τὰ γενόμενα. Αὐτοὶ δόξασαν τὸ Θεὸ καὶ εὐχαρίστησαν τὴ Κυρία Θεοτόκο γιὰ τὸ ἐξάισιο αὐτὸ Θαῦμα. Ἀμέσως ἔστειλαν τὴν πλάκα στὴν Κωνσταντινούπολη πρὸς τὸν Πατριάρχη καὶ τὸν Αὐτοκράτορα ἀφοῦ τοὺς ἔγραψαν καὶ γράμματα ποὺ ἐξιστοροῦσαν ὅλη τὴν ὑπόθεση τοῦ γεγονότος.

Ἀπὸ τότε καὶ μετὰ ὁ Ἀγγελικὸς αὐτὸς ὕμνος διαδόθηκε σὲ ὅλη τὴν Οἰκουμένη καὶ φάλλεται στὴ Θεομήτορα ἀπὸ ὅλους τοὺς Ὁρθοδόξους.

Ἡ δὲ εἰκόνα τῆς Θεοτόκου ποὺ βρισκόταν στὴν Ἐκκλησία τοῦ Κελλίου στὸ ὁποῖο ἔγινε αὐτὸ τὸ Θαῦμα, μὲ κοινὴ ἀπόφαση τῶν Πατέρων ἀποφασίσθηκε νὰ μεταφερθεῖ στὸ Ι. Βῆμα τοῦ Πρωτάτου. Ἔτσι ἀφοῦ συνήχθησαν πολλοὶ Πατέρες, ἔκαναν μία μεγαλειώδη λιτανεία (κρατώντας κεριά, προσφέροντας θυμιάματα, καὶ θείους ὕμνους) ὅπως ἄρμοζε στὴν περίπτωσι καὶ ἀφοῦ πῆγαν στὸ κελλί ὅπου εἶχε λάβει χώρα τὸ Θαῦμα προσκύνησαν τὴν ἐν λόγῳ Ἱερὰ Εἰκόνα τῆς Θεομήτορος. Στὴ συνέχεια τὴν λιτάνευσαν πρὸς τὴν Ἐκκλησία τοῦ Πρωτάτου. Ὅταν ἔφθασαν στὸν Ναὸ τὴν ἀπέθεσαν στὸν κυρίως Ἱερὸ Ναὸ καὶ στὴ συνέχεια τέλεσαν ἀγρυπνίας εἰς δόξα καὶ τιμὴ τῆς

Θεομήτορος καὶ τοῦ Ὑψηρέτη Αὐτῆς Μεγίστου Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ. Μετὰ ἀφοῦ τὴν ἔλαβαν σὰν τίμιο ἀγίασμα, χρυσοπορφύρωτο κιβωτὸ καὶ τιμαλφέστατο θησαυρὸ, μὲ τὴν δέουσα τιμὴ καὶ εὐλάβεια τὴν εἰσήγαγαν στὸ Ἱ. Βῆμα σύμφωνα μὲ τὴν προσυμφωνηθεῖσα ἀπόφαση καὶ τὴν ἐνθρόνισαν στὸ Ἱερὸ σύνθρονο τοῦ Ἀγίου Βήματος πίσω ἀπὸ τὴν Ἀγία Τράπεζα, ὅπου βρίσκεται μέχρι καὶ σήμερα, σὰν σὲ θρόνο βασιλικό.

Ἀπὸ τότε ἡ Ἱερὰ αὐτὴ Εἰκόνα πῆρε τὴν ὀνομασία τοῦ ἀγγελικοῦ ὕμνου «Ἄξιον Ἑστίν», ἀν καὶ ἀρχικὰ εἶχε ἄλλη ὀνομασία, ἐπειδὴ μπροστὰ στὴν εἰκόνα αὐτὴ φάλλθηκε γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τὸν Ἄγγελο ὁ ὕμνος αὐτός. Τὸ κελλί πῆρε τὴν ἐπωνυμία «Ἄξιόν Ἑστίν» ἐνῶ ὁ λάκκος (ἡ τοποθεσία) ποὺ βρίσκεται τὸ κελλί ὀνομάζεται ἀπὸ ὅλους μέχρι σήμερα «Ἄδειν» (δηλαδή, φάλλειν), ἐπειδὴ ἐκεῖ γιὰ πρώτη φορὰ φάλλθηκε ὁ ἀγγελικὸς καὶ Θεομητροπρεπὴς αὐτὸς ὕμνος.

Τὸ θαῦμα αὐτὸ εἶναι παλαιὸ καὶ ἔγινε τὸ 980 μ.Χ. (6488 ἔτη ἀπὸ κτίσεως κόσμου) ἐπὶ τῆς Βασιλείας Βασιλείου καὶ Κωνσταντίνου τῶν αὐταδέλφων ποὺ ὀνομαζόντουσαν καὶ Πορφυρογέννητοι, υἱῶν τοῦ Ρωμανοῦ τοῦ νέου καὶ ἐπὶ πατριαρχίας Νικολάου τοῦ Χρυσοβέργου.

Τὸ ὅτι ὁ Ἄγγελος ποὺ φάνηκε ὡς ξένος μοναχὸς ἦταν ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ, μαρτυρεῖ καὶ τὸ βιβλίον τοῦ μηναίου κατὰ τὴν ἐνδεκάτη Ἰουνίου ὡς ἐξῆς: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἡ σύναξις τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ ἐν τῷ Ἄδειν».

Δι' εὐχῶν τῆς Ὑπερευλογημένης Ἐνδόξης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, τῆς ὡς Ἄξιον Ἑστίν μακαρισθείσης ὑπὸ Γαβριήλ τοῦ Ἀρχαγγέλου ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἄδειν, ἧς τὴν θείαν βοήθειαν ἀεὶ ἐξαιτούμεθα, Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς .

Ἀμήν

Ἡ Ἐπίσκεψις τοῦ ἁγίου Δεσπότη

Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη.

«Μὴ οἱ ποιμένες βόσκουσιν ἑαυτούς; οὐχὶ τὰ πρόβατα βόσκουσιν οἱ ποιμένες;»
(Ἰεζεκιήλ)

Ἀφοῦ τὸ βαποράκι ἐστάθη ὡς μισὴν ὥραν εἰς τὸν μικρὸν ὄρμον, κατέναντι τῆς ἀγορᾶς, ἣτις ἐφαίνετο σχεδὸν γεμάτη ἀπὸ κόσμον, ἔστρεψε τὴν πρῶραν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἀπέπλευσε. Συγχρόνως οἱ καμπάνες τῶν δυὸ ἐκκλησιῶν, αἵτινες διέπρεπον μὲ τοὺς ὑψηλοὺς πύργους καὶ τοὺς θόλους των, ἡ μία εἰς τὸ ὕψος τῆς παραθαλασσίας ὁδοῦ καὶ τῆς πλατείας, ἡ ἄλλη εἰς τὸ κέντρον τῆς ἐπάνω συνοικίας, ἐκινήθησαν γοργῶς, ἐκχέουσai μεγάλην καὶ παρατεταμένην κωδωνοκρουσίαν.

Διατὶ αὐτά; Οἱ παπάδες ἤξευραν, ὅτι ὁ Δεσπότης ὁ νεοχειροτόνητος τῆς ἐπαρχίας ἦτο μέσα στὸ βαπόρι, ἀλλ' ὁ πρῶτος μεταξὺ αὐτῶν, ὁ ἐπισκοπικὸς ἐπίτροπος, εἶχε πληροφορηθῇ ὅτι ἡ Σεβασμιότης του δὲν ἐπροτίθετο πρὸς τὸ παρὸν νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν πολίχνην, ἀλλὰ θὰ μετέβαινε πρῶτον, χάριν τῆς ἰδίας εὐκολίας του, εἰς τὴν ἄλλην νῆσον, τὴν ἀνατολικήν, τὴν ἀπωτέραν εἰς τὸν δρόμον του, καὶ εἶτα θὰ ἐπέστρεφε νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ τὸ ἐδῶ ποιμνίον του. Οὐχ ἦττον ἐπῆραν μίαν βάρκαν καὶ ἀνῆλθον ὅλοι ὁμοῦ, οἱ ἐπὶ τὰ παπάδες, εἰς τὸ βαπόρι, διὰ νὰ χαιρετίσουν ἀπλῶς τὸν ἐπίσκοπον εἰς τὴν διέλευσίν του.

Μόλις ἡ μαύρη τῶν ρασοφόρων πλειὰς ἀνῆλθεν εἰς τὸ πρυμναῖον «κάσαρο» (στεγασμένος χῶρος στὴν πρύμνη) τοῦ ἀτμοπλοίου, ὅπου ἴστατο ἀγναντεύων τὴν μικρὰν πόλιν ὁ περιοδεύων ἱεράρχης, καὶ ὁ διάκος, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν πρῶτον βαίνοντα ἐκ τῶν ἱερέων, τὸν ὁποῖον ἐκατάλαβεν ὡς ἐπίτροπον τοῦ Δεσπότη, ἂν καὶ

πρῶτην φορὰν τὸν ἔβλεπε, τοῦ λέγει μὲ τόνον δεσποτικόν.

- Γιατί δὲν ἐσημάνατε τίς καμπάνες;

Ὁ παπα-Γιαννάκης, 83 ἐτῶν ἄνθρωπος, ἂν καὶ κωφὸς ἦτο, ἐκατάλαβεν τί ἔλεγεν ὁ διάκος. Ἐπειδὴ ὁ Δεσπότης δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐξέλθῃ, δὲν εἶχαν προβλέφει, ἡ τὸ ἐνόμισον περιττόν, νὰ κρούσουν τίς καμπάνες. Τώρα, ὅμως, εἰς τὸ κέλευσμα τοῦ διακού, ἐστράφη πρὸς τὴν λέμβον, ἐφώνησεν ἕνα νέον κρατοῦντα τὰς κώπας, καὶ τοῦ λέγει.

- Σταμάτη! Τρέχα γρήγορα, ἔξω! Τίς καμπάνες! Βαρᾶτε τίς καμπάνες!

Ὁ Σταμάτης, ἔφηβος ὡς 16 ἐτῶν, κυρίως βαρκάρης δὲν ἦτο, ἀλλ' ὀρφανὸς μάγκας, τρέχων παιδιόθεν κατόπιν εἰς τὰ ράσα τῶν παπάδων. Ὅπως ὑπάρχουν ἐκκλησιαστικὰ δαιμόνια, οὕτω ὑπάρχουν καὶ ἀγυιόπαιδα ἐκκλησιαστικά. Πάραυτα ἐσιάρισεν, ἐκωπηλάτησε, καὶ μετὰ ἐν λεπτὸν ἔφθασεν εἰς τὴν προκυμαίαν. Θὰ ἤμποροῦσε νὰ φωνάξῃ ἀπὸ τὴν βάρκαν πρὸς τοὺς ἔξω, διὰ νὰ τρέξουν νὰ σημάνουν τίς καμπάνες, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔκαμε. Ἐπήδησε ἔξω, κι' ἔτρεξε διὰ ν' ἀπολαύσῃ αὐτὸς πρῶτος τὴν υπερτάτην ἡδονὴν τῆς κωδωνοκρουσίας.

Καθὼς ἔτρεχεν, ἔκραξε τὸν ἄλλον ἀδελφόν του, τὸν Φώτην, καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν ἐπάνω ἐνορίαν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν. Εἶτα ἀνῆλθεν

ὕψηλὰ εἰς τὸ καμπαναριό, ἐκόλλησεν ὡς τελώνιον εἰς τὴν μεγάλην καμπάναν, ἤρπασε τὸ γλωσσίδι της, μὲ τὴν ἄλλην χεῖρα τὴν λαβὴν τοῦ ἐπικράνου τῆς ἄλλης, κι' ἔρριψε τὸ σχοινίον τῆς τρίτης εἰς ἓν ἄλλο παιδίον παρὰ τὴν βᾶσιν τοῦ κωδωνοστασίου, τὸ ὁποῖον εἶχε κλειδώσει πεισμόνως ἔξω ἀπὸ τὸ πορτέλλο τοῦ καμπαναριοῦ.

Μετὰ μίαν στιγμὴν μανιώδης κωδωνοκρουσία ἤρχισε, καὶ ἄλλοι ἐναέριοι ἤχοι ἀπῆντησαν ἀπὸ τὴν ἄλλην ἐκκλησίαν. Καὶ ὑπὸ τοὺς ἤχους αὐτοὺς τὸ ἀτμόποιον ἀπέπλεε, καὶ οἱ παπάδες ἐπέστρεψαν εἰς τὴν ξηράν.

Μετὰ δυὸ ἐβδομάδας, ὅταν ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν γείτονα νῆσον ὁ Σεβασμιώτατος, ἐν μεγάλῃ κλαγγῇ κωδῶνων, ὡς πρώτην φορὰν ἐρχόμενος, ἐπῆγε κατ' εὐθείαν εἰς τὸν ναόν. Ἐκεῖ, εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας - καὶ αὐτὸ ὑπῆρξε μετὰ τὴν περὶ κωδωνοκρουσίας διαταγὴν, τὴν διὰ τοῦ διάκου δοθεῖσαν, ἡ πρώτη χαρακτηριστικὴ πρᾶξις τῆς ποιμαντικῆς του - ἐπετίμησεν ἕνα τῶν ἱερέων, διότι ὡς ἐπαρχιώτης καὶ ἀσυνήθιστος ἀπὸ ἀρχιερατικῆς ἱεροπραξίας, εἶπε τὸ σύνηθες «Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν», καὶ δὲν εἶπε: «Δι' εὐχῶν τοῦ ἁγίου Δεσπότης ἡμῶν». Ὁ δυστυχὴς ἱερεὺς πῶς νὰ τὸ ξεύρη, ἀφοῦ πουθενὰ δὲν τὸ εἶχεν εὖρει γραμμένον.

Τὴν Κυριακὴν ὅταν ἐλειτούργησεν ὁ ἐπίσκοπος, εἰς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας ἔδωκε νέον δεῖγμα τῆς ποιμαντικῆς του. Εἰς τὸ «Πάντοτε, νῦν καὶ αἰεί», τὸν γεροντότερον, τὸν πλέον πεπειραμένον, ἀλλὰ καὶ ἐγγράμματον ἱερέα, τὸν ἐπίασεν ἀποτόμως ἀπὸ τὸν βραχίονα, βασιτάζοντα τὸ Ἅγιον Ποτήριον, καὶ τὸν ἐβίασε νὰ σταθῇ ἐπὶ ἐν λεπτὸν εἰς τὰ βημόθυρα, διὰ νὰ εἴπῃ τὸ «Πάντοτε» - ὡς νὰ ἐπρόκειτο, κατόπιν τοῦ «Μετὰ φόβου Θεοῦ», νὰ γίνῃ καὶ Δευτέρα Μετάληψις. Καὶ ὅμως τὸ Εὐχολόγιον γράφει μόνον, ὅτι «βλέπει ὁ ἱερεὺς πρὸς τὸν λαόν», καὶ ὅχι ἴσταται εἰς τὴν Ἁγίαν Πύλιν. Ὅτι δὲ περιττὸν γίνεται, μαρτυρεῖ μόνον τὰς πρὸς τὸ

πομπῶδες καὶ θεατρικὸν - ὅπως συνηθίζουν μάλιστα οἱ Ρῶσοι. Μέγα εὐτύχημα ὑπῆρξε γιὰ τὸν ἄλλον γέροντα, τὸν ἐπίτροπόν του, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ὁποίου κατέλυσεν ὁ ἱεράρχης, τὸ ὅτι ἦτο πολὺ κωφός. Ὁ Δεσπότης ἠδύνατο νὰ τὸν ἐπιτιμᾷ καὶ νὰ τὸν ὀνειδίξῃ μάλιστα, χωρὶς αὐτὸς ν' ἀντιλαμβάνεται, μηδὲ νὰ πικραίνεται τίποτε. Ὅταν δὲν ἦτο παρὼν ὁ διάκος, διὰ νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ, αὐτὸς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοῇ τίποτε ἀπὸ τοὺς θυμοὺς καὶ τὰς ἐξάφεις τοῦ Σεβασμιωτάτου.

Τέλος κατῶρθωσε νὰ δώσῃ λογαριασμὸν ὁ γέρον ἐπίτροπος εἰς μετρητά, δι' ὅλας τὰς ἀδείας γάμου καὶ τὰ λοιπὰ «δικαιώματα» τῆς Ἐπισκοπῆς. Ἀλλὰ διὰ τὰ γαλόπουλα, τοὺς ἀστακοὺς καὶ τ' αὐγοτάραχα, κανεὶς δὲν τοῦ ἐζήτησε λογαριασμὸν πόσα εἶχε ξοδεύσει. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Δεσπότης ἦτο ἐγκρατέστατος. Ἐπασχε ἀπὸ στομαχικὰ καὶ καρδιακὰ συμπτώματα - ἴσως ἀπὸ φαμμῖασις ἢ καὶ διαβήτην. Ἀλλ' ὁ διάκος εἶχε τὰ νιάτά του, τὴν ξανθὴν γενειάδα καὶ τὴν κόμην του. Θὰ ἦτο ὑπερβολὴ βεβαίως ἂν ἐλέγαμεν, ὅτι ὠμοῖαζε μὲ τὸν ἀρχιεπισκοπὴν ἐκεῖνον τῆς Παπικῆς αὐλῆς, τοῦ Λέοντος τοῦ Γ', ὅστις εἶχε παραπονεθῇ ποτε, ὅτι ἔκαμνε στίχους διὰ χίλιους ποιητάς, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ὁ περιώνυμος Ποντίφιξ ἔδωκε τὴν ἀπάντησιν: Et pro mille allis archipoe- ta bibit. (μὰ καὶ ὁ ἀρχιεπισκοπὴς πίνει γιὰ χίλιους)

Ὅπως καὶ ἂν ἔχη, εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡγάπα πολὺ τὸ ἐντόπιον μοσχᾶτον εἰς δαμιτζάνες προσφερόμενον.

Τέλος ὁ Σεβασμιώτατος, ἀφοῦ ἔδωκε τὸ τελευταῖον καὶ κυριώτερον μάθημα ποιμαντικῆς εἰς τοὺς ἱερεῖς του - τοὺς ἐνουθέτησε νὰ εἶναι καθάριοι, νὰ μὴ καπνίζουν ναργιλὲ δημοσίᾳ καὶ νὰ μὴ κρατοῦν ποτὲ ράβδον - ἐν ἥχῳ κωδῶνων καὶ πάλιν, προεπέμφθη, ἐπεβιβάσθη στὸ βαποράκι, κι' ἐπῆγε νὰ ποιμάνῃ καὶ ἄλλα πρόβατα.

Ἡ Ὑπερηφάνεια αἰτία τῆς ἀπουσίας χαρᾶς

π. Alexander Schmemmann

Πέμπτη, 28 Ἀπριλίου, 1977

Σὲ σχέση μετὰ τὴν κρίση ποὺ ὑπάρχει στὴν προσέλευση φοιτητῶν, σκεπτόμενοι: γιατί οἱ ἄνθρωποι τόσο συχνὰ ἀπλῶς καταστρέφουν τὴ ζωὴ τους, βλάπτουν τὸν ἑαυτό τους, σὰν νὰ διακατέχονται ἀπὸ κάποια amor fati.

Θὰ ὑπέθετε κανεὶς πὼς ἕνας ἀπλὸς ἐγωισμὸς καὶ τὸ ἐνστικτὸ τῆς αὐτοσυντήρησης θὰ τοὺς προφύλασσαν, ἀλλὰ ὄχι, οὔτε αὐτὸ τὸ ἐνστικτὸ δὲν τοὺς σταματᾷ. Μπορεῖς νὰ διακρίνεις καθαρὰ ἕνα εἶδος τρέλας, ἕνα πραγματικὸ πάθος γιὰ καταστροφή. Αὐτὸ τὸ πάθος εἶναι τὸ «Ἐγώ», δηλ. ἡ ὑπερηφάνεια.

Ἡ ὑπερηφάνεια μεταμόρφωσε τὸν «ἄγγελο φωτός» σὲ Διάβολο, καὶ τώρα μόνον ἡ ὑπερηφάνεια ἔχει τὴ δύναμη νὰ καταστρέφει τοὺς ἄνθρώπους. Συνεπῶς, τὸ καθετὶ ποὺ συνδέεται, κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, μετὰ τὴν ὑπερηφάνεια, ἀκόμη καὶ σὲ μικροσκοπικὲς δόσεις, συνδέεται μετὰ τὸν Διάβολο καὶ μετὰ τὸ διαβολικόν.

Ἡ θρησκεία ἐπίσης ἀποτελεῖ ἕνα ἔτοιμο πεδίο δράσης γιὰ τίς δυνάμεις τοῦ διαβόλου. Τὰ πάντα, ἀπολύτως τὰ πάντα στὴ θρησκεία, εἶναι ἀμφιλεγόμενα, κι αὐτὴ ἡ ἀσάφεια μπορεῖ ν' ἀρθεῖ μόνο μετὰ τὴν ταπείνωση, ἔτσι ὥστε ὁλόκληρη ἡ πνευματικὴ ζωὴ νὰ εἶναι, ἢ νὰ πρέπει νὰ κατευθύνεται, στὴν ἀναζήτηση τῆς ταπείνωσης.

Τὸ σημάδι τῆς ταπείνωσης: χαρά! Ἡ ὑπερηφάνεια ἀποκλείει τὴ χαρά. Ἐπειτα: ἀπλότητα, δηλαδή ἀπουσία κάθε στροφῆς πρὸς τὸν ἑαυτό μας. Τελικά, ἐμπιστοσύνη, ὡς ἡ κύρια κατευθυντήρια γραμμὴ τῆς ζωῆς, ποὺ

ἐφαρμόζεται στὸ καθετὶ (καθαρότητα καρδιᾶς, ὅταν ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ δεῖ τὸν Θεόν). Σημάδια τῆς ὑπερηφάνειας εἶναι: ἡ ἀπουσία χαρᾶς, περιπλοκότητα καὶ φόβος. Ὅλα αὐτὰ μποροῦν νὰ ἐπαληθευθοῦν κάθε μέρα, κάθε ὥρα, παρατηρώντας τὸν ἑαυτό μας καὶ μελετώντας τὴ ζωὴ γύρω μας.

Εἶναι τρομερὸ νὰ σκέφτεσαι πὼς, κατὰ μία ἔννοια, καὶ ἡ Ἐκκλησία ζεῖ μετὰ ὑπερηφάνεια - «τὰ δίκαια τῶν ἐκκλησιῶν», «τὰ δίκαια τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου», «ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας», κ.λπ. καὶ μετὰ μιὰ πλημμύρα ἄχαρης, περίπλοκης καὶ ἐπιφοβῆς «πνευματικότητας». Εἶναι μιὰ συνεχῆς αὐτοκαταστροφή.

Προσπαθοῦμε νὰ προστατεύσουμε τὴν «Ἀλήθεια», παλεύουμε μετὰ κάτι καὶ γιὰ κάτι δίχως νὰ καταλαβαίνουμε πὼς ἡ Ἀλήθεια ἐμφανίζεται καὶ νικᾷ μόνον ὅπου εἶναι ζωντανή: «...ταπεινώσου, γίνε σὰν δοῦλος», καὶ θὰ ἔχεις μιὰ χαρὰ καὶ μιὰ ἀπλότητα ποὺ ἀπελευθερώνουν, ἐκεῖ ὅπου ἡ ταπείνωση ἀκτινοβολεῖ τὴ θεϊκὴ τῆς ὁμορφιάς, ὅπου ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτεται στὴ δημιουργία καὶ στὴ σωτηρία. Πὼς θὰ μπορέσω ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ ζήσω μαζί της; Πὼς θὰ μπορέσω νὰ πείσω τοὺς ἄλλους;.....

.....Συνεχίζω τίς χθεσινὰς σημειώσεις μου γιὰ τὴν ὑπερηφάνεια, τὸν ἐγωκεντρισμό, ὡς πηγὴ ἁμαρτίας, ὡς τὸ περιεχόμενο τῆς ἁμαρτίας καὶ ὡς ἡ καταστροφικὴ, ὀλέθρια δύναμή της.

Σκεπτόμενοι σήμερον τὴν σχέσιν ἀνάμεσά στὴν ἁμαρτία, στὴ σάρκα καὶ στὴ λαγνεία. Λαγνεία εἶναι οὐσιαστικὰ ἡ ἴδια ἐγωκεντρικότητα, ἡ ἴδια ὑπερηφάνεια, ποὺ στρέφει τὸ σῶμα στὸν ἑαυτό του, στὴν αὐτοδικαίωση καὶ στὴν αὐτοϊκανοποίησή του. Ἐτσι, εἶναι ἀδύνατη ἡ γνήσια ταπείνωση

→

Εκκλησία ἢ Θρησκεία;

Αρχιμ. Ἀνθιμος Ἡλιόπουλος

Ὅλα ξεκινοῦν ἀπὸ μιὰ πρωτογενῆ ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου νὰ κοιτάξει τὸν οὐρανὸ καὶ νὰ τὸν ἐρμηνεύσει. Νὰ τὸν γνωρίσει καὶ μὲς τῇ γνωριμίᾳ αὐτῇ νὰ βρεῖ τὸν ἑαυτό του.

Ἡ στροφὴ πρὸς τὰ πάνω τοῦ ἀνθρώπου εἶναι φυσική. Ἡ στροφὴ τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὰ κάτω εἶναι «ἀφύσικη». Τὸ νὰ κοιτάζει ὁ ἄνθρωπος τὸν Θεὸ εἶναι φυσικό. Τὸ νὰ προσβλέπει ὁ Θεὸς στὸν ἄνθρωπο, τὸ νὰ τὸν ἀγαπᾷ ἀπεριόριστα, τὸ νὰ γίνεται ὁ ἴδιος ἄνθρωπος καὶ νὰ μπαίνει στὴν ἀνθρώπινη ζωὴ, τὸ νὰ καταντάει ὁ εὐτελέστερος τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ σβήνεται, αὐτὰ ὅλα εἶναι «ἀφύσικα».

Ἡ ἐκκλησία λοιπὸν ζεῖ τὸ «ἀφύσικο». Ζεῖ μιὰ πρωτόγνωρη στὴν ἱστορία τοῦ κόσμου ἐμπειρία. Ὅμως ἔτσι δοκιμάζεται ὁλος ὁ ἄνθρωπος· στὸ νὰ μπορέσει νὰ μπῇ σ' αὐτὴ τὴ νέα λογικὴ τὴν «ἀφύσικη» λογικὴ.

Ὅλες οἱ θρησκείες κοιτοῦν πρὸς τὰ πάνω μὲ σκοπὸ τὴν ἐρμηνεία τῆς ὑπαρξῆς καὶ τῆς ζωῆς. Ἕνας κόσμος κλειστός, ἀνθρώπινος, παρὰ τὴν φαινομενικὴ μεταφυσικὴ του διάσταση. Στὴν ἐκκλησία, ἀντίθετα, μαθαίνεις νὰ ζεῖς προσμένοντας

τὸ ἀνοιγμα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν ἀποκάλυψη. Θρησκεία καὶ ἐκκλησία εἶναι διαφορετικὲς πραγματικότητες.

Μπορεῖ ὅμως ἡ ἐκκλησία μέσα στὴν συνείδηση τοῦ ἀνθρώπου νὰ μετατραπεῖ σὲ θρησκεία; Βέβαια μπορεῖ· ἐὰν παύσει αὐτὴ ἡ συνείδηση νὰ ζεῖ τὴν ἀδιάπτωτη καὶ ὀδυνηρὴ πείνα γιὰ τὴν σχέση του μὲ τὸ ἀόρατο, τὸ σιωπηλὸ, τὸ μακρινὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἐκκλησία βασιζέται ὀλοκληρωτικὰ στὴν πίστη σ' αὐτὴ τὴ σχέση. Καὶ ἡ πίστη βασιζέται στὴν ἐμπειρία καὶ τὸν ἔλεγχο πραγμάτων οὐ βλεπομένων. Χρειάζεται συνεχὴς ἐπικέντρωση σ' αὐτὴ τὴν σχέση. Χρειάζεται ὀλοκληρωτικὸ ἀνοιγμα στὴν παρουσία Του.

Ὁ μεγάλος μας ἀντίπαλος σ' αὐτὴν τὴν προσπάθεια εἶναι ἡ ἀπομόνωση. Τὸ κλείσιμό μας σ' ἓναν κόσμον φτιαγμένο ἀπὸ ἔπαρση, ἐπιπολαιότητα καὶ αὐτοϊκανοποίηση. Ὁ Κύριος ἔχει πεῖ ὅτι ἀποκαλύπτεται μόνον στοὺς ταπεινοὺς δηλαδὴ τοὺς ὀλοτελα ἀνοιχτοὺς ἀνθρώπους· στὸ πρόσωπο τὸ δικό του καὶ στὰ πρόσωπα τῶν ἀδελφῶν τους.

—> δὶχως τὴ νίκη ἐνάντια στὴ σάρκα, ἡ ὁποία τελικὰ συνίσταται στὴν πνευματοποίηση τοῦ σώματος.

Ἀλλὰ ἡ μάχη μὲ τὴ σάρκα μπορεῖ εὐκολὰ νὰ μετατραπεῖ σὲ ὑπερηφάνεια καὶ σὲ πηγὴ ὑπερηφάνειας ἂν δὲν ριζώνει στὴν ἀναζήτησι καὶ ἐπιδίωξη τῆς ταπείνωσης. Ὁ ἀσκητισμὸς μπορεῖ νὰ ἐντρυφᾷ στὸν ἑαυτό του καὶ ὅχι στὸν Θεό. Τὰ σημάδια εἶναι σαφῆ. Ὁ φωτεινὸς ἀσκητισμὸς εἶναι χαρούμενος, ἀπλός, ἐλπιδοφόρος.

Ὁ φευδὴς ἀσκητισμὸς, χωρὶς ἐξαίρεση, ζεῖ ἀπεχθανόμενος τὴ σάρκα, τὸν κόσμον, τὴ ζωὴ.

Τρέφεται μὲ τὴν περιφρόνηση, συμμετέχει στὴ βλασφημία τοῦ Διαβόλου ἀπέναντι στὴν κτίση. Γιὰ ἓναν τέτοιο ἀσκητὴ, ἡ ἁμαρτία - ὅπως καὶ ὁ πειρασμὸς καὶ ὁ κίνδυνος - φαίνεται νὰ βρίσκεται παντοῦ. Ἐνῶ ἡ νίκη πάνω στὴ σάρκα δὲν γίνεται ποτὲ ἀπέχθεια καὶ πάντα ὁδηγεῖ στὸν «καθαρὸ ὀφθαλμό». «Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμα σου σκοτεινὸν ἔσται» (Ματθ. 6,23).

(Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ἔξοχο ἡμερολόγιό τοῦ π. Ἀλεξάνδρου Σμέμαν)

ΆΓΙΑ ΖΩΝΗ

ΑΡΧΙΚΗ | Η ΕΝΟΡΙΑ ΜΑΣ | ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ | ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ | ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ | ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ | ΧΡΗΣΙΜΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ | ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ | ΧΑΡΤΗΣ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ

Καλώς ήλθατε στον ανανεωμένο ιστότοπο της Ενορίας της Αγίας Ζώνης Πατρίων- Δοκιμαστική περίοδος

Γιά ποιόν κτυπάει

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ | ΕΠΟΜΕΝΟ

Πάλιν και Πάλλκις

Απόστολος: Β Κορ. 5,10-15 ♦
Ευαγγέλιον: Μαρκ. 1,9-15 ♦
Π. Διαθήκη: Β Εσδ. 8,1-10,44 ♦
Συναξαριστής: (24 Αυγ) Άγιος Εύτακτος Ήερομάρτυρος... ♦

Τελευταίες προσθήκες

- 24/08/2009 : Ψηφιδωτά στὸν Ἱορδάνη
 - 24/08/2009 : Ἀπόστοκα ἐσπερινοῦ Ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ
 - 23/08/2009 : Παιδεία καὶ Ἀγωγή στὸ Βυζάντιο
 - 23/08/2009 : Weekly we come to church
 - 23/08/2009 : Χωρὶς στεφάνι
 - 22/08/2009 : Περί τῆς Ἀειπαρθενίας τῆς Θεοτόκου
 - 22/08/2009 : Ἐγκώμιον εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Ἁγίας...
 - 22/08/2009 : Ἡ Καιμένη Βάτος
 - 22/08/2009 : Θεαρχίῳ νεύματι
 - 21/08/2009 : Ἐπιστολὴ 214 τοῦ Μ. Βασιλείου
- Εγγραφείτε στο ενημερωτικό μας Newsletter ♦

Βίντεο

Φωτογραφίες

Ἥχος

Ψηφιδωτά στὸν Ἱορδάνη

Το σκόλιό μας ♦

περισσότερα

Από την Επικαιρότητα

Οἱ ὄνθρωποι θὰ μείνουν πτωχοὶ ...
Ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς (1714-1779)
προφήτευσεν τὴν καταστροφὴ τοῦ
περιβάλλοντος, ποὺ ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ
πιο πιεστικά καὶ ἐπείγοντα... ♦

Ερωταποκρίσεις

Οἰκογένεια ἢ ἐπάγγελμα;

Ἀπαντᾷ ὁ Νῆνος Δημόπουλος

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη

Εκκλησιαστικὴ Ζωὴ ♦

Ἀγ. Γραφή
Βιβλικὲς Σπουδὲς
Λειτουργικὸ Ἔτος
Μυστήρια καὶ Ἁγεία
Λειτουργικὰ Κείμενα
Πατερικά Κείμενα
Ἐκκλησιαστικὸ Ἦθος
Ἁγιο-Ἀγιοζόμενοι
Μοναχισμός
Τέχνη καὶ Ἀρχιτεκτονικὴ
Ἱστορικὰ θέματα
Δογματικὲς Ἀποκρίσεις
Θρησκείες-Ὁμάδες
Κοινωνία ♦

Ἐπικαιρότητα
Πολιτισμός
Ἠθικὰ θέματα
Κοινωνικά θέματα
Περιβάλλον

Τέχνη καὶ Επιστήμη ♦

Παράδοση
Ποίηση
Πεζογραφία
Γλωσσικά θέματα
Φιλοσοφία
Πρόσωπα τῆς Τέχνης
Μουσικὴ
Εἰσαγωγὴ
Φωτογραφία
Ἐπιστημονικά θέματα

Ἱστορία ♦

Ἀρχαία Ἱστορία
Βυζαντινὴ Ἱστορία
Νεώτερη Ἱστορία
Πρόσωπα
Μνημεῖα

Αναζήτηση

στὴν Ψηφιακὴ Βιβλιοθήκη

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ♦

στο Διαδίκτυο

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ♦

Παρεμβάσεις

Τὰ προβλήματα τοῦ γάμου στὴ σημερινὴ ἐποχὴ

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ♦

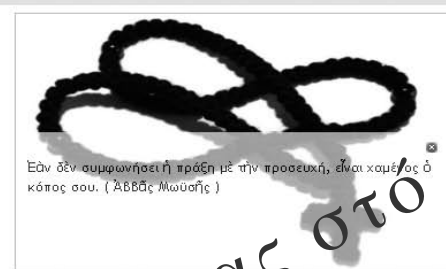
Κοινωνικὴ Ἔρευνα

Ποιὸ ἀπὸ τὰ πιο κάτω προβλήματα τῆς
σύγχρονης κοινωνίας θεωρεῖτε πιο
καθοριστικὸ γιὰ τὸ μέλλον;

- Οἱ ὄνθρωποι προβάλλει τὴν ἐνδοτικότητα καὶ ζωικὴ του φύση
- Μεταλλάσσεται σὲ ἀνίσχυρη μάζα στὰ χέρια τῶν διαφόρων ἐμπορικῶν κυκλωμάτων
- Εὐφραίνεται σόθησιακά μὲ ἄτομικὸ καὶ ἐγωιστικὸ τρόπο
- Ἀπομακρύνει τὶς πνευματικὲς ἀναζητήσεις καὶ τὰ αἰτήματα τῆς ὑπάρξεώς του

ΨΗΦΙΣΤΕ ♦

Εικονολογία

Ἐὰν δὲν συμφώνησὲι ἡ πράξις μὲ τὴν προσευχὴν, εἶναι καμῖνος ὁ κόπος σου. (Ἀββὰς Μωυσῆς)

Συνδέσεις

- Ψηφ. Βιβλιοθήκη Ἱεροῦ Ἰουσακίου τοῦ Παντοκράτορος Μελλισοκλήτου
- ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ -(Ἱ. Ν. Κατσόπουλος)- Πηγὴς Μυτιληνή
- Ἀναζητῶν τὴ Σοφίαν Πατρῶν (Α.Σ.Π.) Ἀποστολὴ τὴν Ἱερὰ Μονὴ Βατοπαϊδίου (καὶ οὐ μόνον)
- Το Ζωντανό Ιστολόγιο
- ΖΩΗΦΟΡΟΣ
- ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ Μαμαλούκου Ψηφιακὴ Βιβλιοθήκη
- Ἡ ἈΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ἡ Ενορία μας

Ἡ ἱστορία τῆς

Οἰκίας τῆς

Ἡ Ὄργάνωσή τῆς σήμερα

Οἱ ἀδραστηριότητές τῆς

Το πρόγραμμα τῆς εὐχαριστίας

Το πρόγραμμα τῶν συναντήσεων

Ἀνακοινώσεις γιὰ τοὺς ἐνορίτες μας

Εκδόσεις

Επικοινωνία μὲ τὴν Ενορίαν μας

Ενημέρωση Blogs

- http://waterpaldi.wordpress.com - Μία ἀκούσια ἁμαρτία, πόσο ἀκούσια! εἶναι;
- www.tovima.gr - Τί γύρευε ὁ Ταγιτ Ἐρντογὰν στὸν Ἀι-Γιώργη τὸν Κουδουνά
- http://www.impantokratoros.gr - Εἰς περιστάσεις τοῦ περὶ φρονέται ἡ Πίστις, ἀπαγορεύεται ἡ σιγή
- www.dailymail.co.uk - Body art: Real parts of the human body transferred into masterpieces by a 3D scan
- www.nytimes.com - How changing the lives of women and girls in the developing world can change everything
- www.timesonline.co.uk - The top ten online scams - Stay one step ahead of the cybercriminals
- www.guardian.co.uk - Athens wildfires - Photos

Χρήσιμα εργαλεία

- Εἰσαγωγή Ἀνακρινῆς Μουσικῆς ἀπὸ τὸ Holy ros School of Theology
- Συναξαριστὴς Ἁγίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου ἀπὸ τὸ Σπουδαστήριον Νέου Ἑλληνισμοῦ
- Λεξικὸ τῆς Κοινῆς Νεοελληνικῆς (Τριανταφυλλίδης)
- Επιτομὴ Λεξικοῦ Κριαρά
- Το Ἑλληνικὸ Πολυτονικὸ Γραμματικὸ Σύστημα στα Ηλεκτρονικὰ Περιβάλλοντα
- Διαδικτυακὸς Μεταφραστὴς Κειμένων SYTRAN ἀπὸ καὶ πρὸς Ἑλληνικά

Επιλογὲς ἀπὸ τὸ Διαδίκτυο

www.guardian.co.uk

Zarghona is one of several thousand children in Afghanistan, some as young as five, who work to support their families - BINTEO ♦

www.impantokratoros.gr

Ἡ γέννηση τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τὸ Ρωμαϊκὸ Δίκαιο ♦

www.tangle.com

Funny Moments with Met. Kallistos Ware ♦